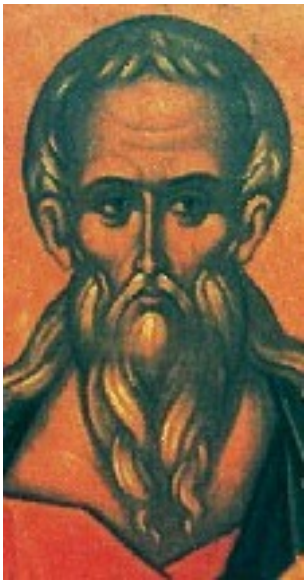
06.03.2013 г. / 17:43:55

Вяра

28.06 по еретическия, †15 юни по православния календар - Свети пророк Амос. Свети блажени Иероним. Свв. мъченици Вит, Модест и Крискентия. Свети мъченик Дула. Свети преподобни мъченик Дула

В памет на свети пророк Амос (VIII в. пр. Р. Х.)

Свети пророк Амос

Свети пророк Амос бил роден в град Текоа в земята Иудова, надалеч от Витлеем, в бедно семейство: дните си прекарвал, като пасял стада. Но Господ, Който поглежда не богатите и силните, а към смирените и нищите, го взел, както Моисей и Давид, от стадата за пророческо служение. Той му заповядал да напусне Иудовата земя и да иде в Израил, та с пророческа проповед да склони към покаяние хората, паднали в идолопоклонство. Трябва да отбележим, че след смъртта на Соломон, Иеровоам заедно с десет израилски колена се отделил от Соломоновия син Ровоам, който царувал в

Иерусалим: от тия колена се образувало израилското царство, чийто първи цар бил Иеровоам. От дните на царуването му израилтяните отпаднали от истинското богопочитание и започнали да се покланят на идоли. Иеровоам, като се стремял да заздрави властта си и се опасявал да не би като ходят по празниците в Иерусалимския храм отново да се присъединят към иудейския цар, а него да отхвърлят и убият, направил два златни телеца. Той познавал склонността на поданиците си към идолопоклонство - още предците им, когато дошли от Египет през Червено море в пустинята, излели телец от златните обеци на жените си. Като направил тия два златни телеца, Иеровоам поставил единия в Дан, а другия - във Ветил, града на своята област, като заповядал на израилтяните да не ходят в Иерусалим, а да се покланят и да принасят жертви на златните телци, устройвайки в тяхна чест тържествени празненства. При това казвал на народа:

“- Ето твоите богове, Израилю, които те изведоха из Египетската земя.”

Така Иеровоам развратил своя народ. И макар Господ да пращал на израилтяните светите Си пророци за изобличение и наставяне на правия път, само малцина се поправяли и се връщали към истинския Бог, а някои се покланяли и на истинския Бог, и на златните телци. Сред тия пророци Господ пратил и Своя раб Амос, със страшни заплахи. Тоя пророк Божий бил прост и неизкусен в беседите, но не и в разума: защото в него действал и говорил с устата му Същият Дух Свети, Който действал и във всички пророци. Пророческото си служение Амос изпълнявал в дните на иудейския цар Озия, чиято столица бил Иерусалим, и на израилския цар Иеровоам, със столица Самария, но не тоя Иеровоам, който оставил Иудовия скиптър и направил златните телци, а друг, в по-късни години. Впрочем, подобно на своя предшественик и съименник, и той бил идолопоклонник и се покланял на златни

телци. Свети Амос започнал пророчеството си в дните на тия царе, две години преди голямото земетресение в Палестина, причина за което според древните писатели било това, че иудейският цар Озия, наречен Азария, заслепен от гордост, се осмелил да влезе в светилището на храма и да запали тамян на кадилния жертвеник по свещенически чин. Когато свещениците се възпротивили, той ги заплашил със смърт. И веднага в Иерусалим и по цяла Палестина започнало страшно земетресение, при което не само били разрушени много здания, но дори някои възвишения се поместили от местата си, а покривът на храма се пропукал и през пукнатината паднал слънчев лъч върху лицето на царя и от този момент челото и тялото му се покрили с проказа. Така Господ не изтърпял насилието над Своя олтар и безчестието върху Неговите свещеници.

В пророческите си слова, подробно изложени в книгата с негово име, Амос заплашвал със страшни бедствия от Бога не само Израил, но и съседните страни, градове и народи: Сирия, Тир, Идумея, филистимци, амонейци и моавци, но най-вече израилтяните, защото, познавайки Бога, те отстъпили от Него. Господ не се гневи толкова силно от греховете на непознатите Го езичници, както от греховете на ония, които са Го познали и са се насладили на добрините Му. Какви ли не благодеяния е оказвал Господ на неблагодарния израилски народ?! Освободил го от робството в Египет, превел го през морето като по суша, нахранил гладните в пустинята с манна, а за жадните източил вода от камък, прогонил народите пред тях и ги въвел в обетованата земя, изобилна на мед и мляко. Но те правели тържествени празненства в чест на златните идоли, излени като телци, възкликвайки: “Ето боговете ти, Израилю!” Тези празненства били най-пищни и чести във Ветил, на високата планина, където стоял златният телец. Затова свети Амос идвал особено често тук и извисявайки глас към народа,

го устрашавал с Божиите наказания, които има да станат, умолявал го и го увещавал да остави безбожието, но малцина се вслушвали в думите му. Тогава във Ветил имало един жрец, който служел на телеца. Като виждал, че Божият пророк Амос хули идола, поругава жертвите и отвръща хората от скверните празненства с напомнянето за страшния Божий съд над идолопоклонниците, жрецът го клеветял пред израилския цар Иеровоам:

- Амос - казвал той - дига бунт против тебе в дома Израилев; земята не може да търпи всичките му думи, защото така говори Амос: от меч ще умре Иеровоам, а Израил непременно ще бъде откаран пленник от своята земя.

С тоя донос жрецът Амасия искал да събуди гнева на царя срещу пророка, но царят не обръщал много внимание на думите му: макар и идолопоклонник, той все пак почитал Божия пророк и не искал да му досажда. А жрецът, като се убедил, че не може да настрои царя против Божия човек, започнал сам гонение против него: нееднократно биел свети Амос и го прогонвал от Ветил, забранявал му да посещава празненствата в чест на златния телец и да отвръща народа от празничните жертви и веселие. Светият пророк пък пренебрегвал забраните на жреца и раните, които получавал от него. Той отново идвал във Ветил и отново се обръщал към народа с пророческо поучително и убеждаващо слово, и отново жрецът го хващал и пребивал. Веднъж лукавият жрец казал на Амос:

- Ясновидецо! Иди и остани в земята Иудина; там яж хляб и там пророкувай, а във Ветил не пророкувай вече, защото е светиня царева и царски дом.

И Амос отговорил на Амасия:

- Не съм пророк и син на пророк; бях пастир и събирах

сикомора. Но Господ ме взе от овците и ми каза: иди, пророкувай при моя народ Израиля. Сега чуй словото Господне. Ти казваш: не пророкувай против Израиля и не произнасяй дума против дома Исааков. За това ето какво казва Господ: когато дойдат асирийците в земята на Израиля, ще я пленят и опустошат, ще разорят градовете ѝ и ще превземат тоя град. Тогава пред очите ти жена ти ще бъде обезчестена от безсрамните воини, понеже заблуждаваше Израиля пред всевиждащите Божии очи и поучаваше човеците да вършат нечисти дела в скверния храм на златния телец, твоя бог. Синовете и дъщерите ти ще загинат пред тебе от меч, ти пък ще умреш в езическа земя, а Израил ще бъде отведен от земята си.

Тия думи на свети Амос разгневили жреца и той започнал да го бие без пощада. Накрая синът на жреца, свирепият Озия, в яростта си ударил Амос между веждите с тежка тояга и го ранил смъртоносно. Но той не умрял веднага: отнесли го едва жив в земята Иудина, където след няколко дни починал в родния си град Текоа. Тук бил погребан при отците си. Този, който желае да види пророчествата на свети Амос, може да ги намери в неговата книга. Слава на Бога, Който му е дал премъдрост, сега и всякога и во веки веков. Амин.

Тропарь пророка Амоса

глас 2

Проро́ка Твоего́ Амо́са па́мять, Го́споди, пра́зднующе,/ тем Тя мо́лим:// спаси́ ду́ши на́ша.

(Перевод: Пророка Твоего Амоса память, Господи, празднуем, потому Тебя молим: «Спаси души наши».)

Кондак, глас 4:

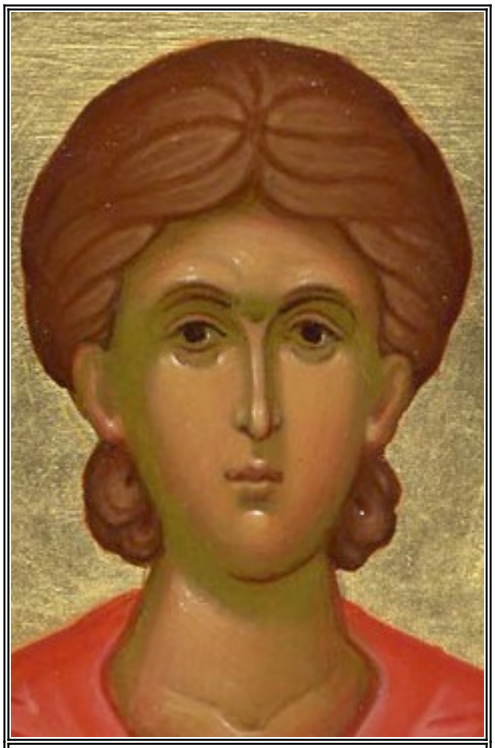
Очистив духом, пророче, твое светозарное сердце, славный

Амосе, пророчествия дар свыше приемь, возопил еси велегласно во странах: се Бог наш, и не приложится ин к Нему.

(Очистил духом, пророче, твоето светозарно сърце, си приел свише дара на пророчеството, славни Амосе, и си зовял велегласно към народите: ето нашият Бог и няма друг подобен на Него.)

Страдание на светите мъченици Вит, Модест и Крискентия

(† ок. 303 г.)

Свети мъченик Вит

При царуването на император Диоклетиан, при областния управител Валериан, който преследвал християните, в Сицилия живеело дванайсетгодишно момче на име Вит, син на знатния и богат гражданин Гилас. Бащата поддържал елинското нечестие, а синът му, блаженият Вит, просветен свише от чудодейната благодат на Светия Дух, в детските си

години познал единия истински Бог, сътворил небето и земята. Като повярвал в Него, той постоянно, денем и нощем отправял към Него молитви, облечен във власеница. Юношата се сподобил да чуе божествен глас, който изрекъл:

- Молитвата ти е чута. Ще ти явя милостта Си.

След тоя чуден глас му била дарувана от Бога сила да върши чудеса. И той изцелявал хорските недъзи, увещавал неверните да познаят истинния Бог и наставял всички по правия път. Защото всемогъщият Бог пожелал да Си създаде хвала чрез устата и делата на тоя юноша за посрамване на идолопоклонническото нечестие. Господ сподобил Вит с необикновена разсъдливост и дар за чудодейство, та още в детската си възраст блаженият да бъде мъж силен в слово и дело и чрез това да се прослави Бог, дивен в Своите светии.

Областният управител Валериан научил за това свято дете от хулите и клеветите на мнозина езичници и като извикал бащата на Вит при себе си, казал:

- Чувам, че синът ти се покланя на същия Онзи Бог, Когото почитат християните? Ако желаеш да го видиш здрав и невредим, потруди се да го отклониш от тая заблуда.

Гилас се върнал вкъщи и започнал да увещава сина си да не оставя древното елинско служение на неговите богове. Блаженият юноша Вит отговорил на баща си:

- Не познавам друг Бог освен Единия, Който съществува от века, Чийто Дух се носел над водите и отделил светлината от тъмнината. Служа на Тоя Бог, Който е сътворил небето и земята. Той е светият Господ Иисус Христос, Царят на ангелите. Него изповядвам и ще изповядвам до края на земните си дни.

Бащата на Вит силно се разгневил от думите му и заповядал

юношата да бъде бит с пръчки. При това говорел:

- Кой те научи на тия думи? Нима не знаеш, че ако за това разбере управителят, ще загинеш?

Понасяйки побоите, юношата отговорил:

- Научи ме Христос, аз съм Негов раб. А от гнева на управителя изобщо не се страхувам.

Тогава Гилас извикал Модест, възпитателя на неговия син, и му казал:

- Гледай синът ми никога да не споменава за Христа.

Но свети Вит престъпил заповедта на баща си и постоянно както в сърцето си, така и в устата си носил Христовото име и бил утешен от Христа с ангелско явление. Във видение му се явил Господен ангел, който казал:

- Не се бой, а дерзай за името на Иисуса Христа. Аз съм ти даден за пазител и ще бдя над тебе до самата ти кончина. Знай, че по Божия милост ще ти бъде дадено от Бога всичко, което просиш от Него.

Светият отрок се утешил и зарадвал от това ангелско видение и с още по-голяма ревност започнал да изповядва и прославя името Господне.

Но бащата на юношата много скърбял за него, понеже бил негов единствен син. Затова се стараел с лъстивите си речи да го съблазни към служение на демоните. Свети Вит му казал:

- На какви богове ми заповядваш да се покланям?

- Нима не знаеш, сине мой - отговорил бащата, - нашите богове: Зевс, Херкулес, Юнона, Минерва, Веста, Аполон и другите, на които се покланят царете и князете?

Светецът му рекъл:

- Тия, за които говориш, са бездушни идоли, направени от човешки ръце. Те имат уста, но са неми, имат очи, но са слепи, имат ръце и нозе, но са неподвижни. Аз пък вярвам в Единия жив и всемогъщ Бог, “защото ние чрез Него живеем, и се движим, и съществуваме”. Вярвам в Твореца и Промислителя на всяка твар, в Отца и Сина, и Светия Дух. Изповядвам Единия Изкупител и Спасител на човешкия род, Сина Божий, претърпял мъчения заради нашите грехове. С Неговата кръв ние сме получили спасението си.

Бащата със сълзи говорел на юношата:

- Мило чедо! Послушай полезния и разумен съвет на родителя си и остави тая безумна вяра, според която почиташ напразно един неизвестен умрял човек. Остави я, да не би разгневеният управител да те погуби и да увеличи страданията на сърцето ми.

Блаженият Вит отговорил:

- О, татко, да беше и ти познал Кой и какъв е Този, Когото унижаваш и наричаш умрял човек! О, да беше се и ти поклонил Нему заедно с мене! Защото Той е Христос, Син на Живия Бог, Агнец Божий, поел върху Себе Си греховете на света.

Гилас казал:

- За тоя Христос, Когото наричаш Бог, зная, че по заповед на Пилат, управлявал Иудея, бил предаден на мъчения, осъден на смърт и разпнат на кръста от иудеите и Пилатовите слуги.

Светият юноша отговорил:

- Да, истина е, което казваш. Но в това има велика, предивна и свята тайна.

Гилас запитал:

- Ако разсъждаваме здраво, това дело е справедливо да се нарече не тайнство, а наказание.

- Чуй ме с кротост, татко - рекъл блаженият, - и познай истината: смъртта и разпятието на Господа Иисуса Христа са нашето спасение. И знай, че никой никога, с никакви мъчения не ще ме отдели от любовта към Него.

Тогава Гилас прекъснал разговора, огорчен дълбоко в сърцето си заради своя син.

По Божията благодат, която била в отрока, ставали много чудеса: слепи проглеждали, болни се изцелявали и демоните, изгонвани от хората, изповядвали голямата святост на това младо момче.

Всичко това не останало скрито за управителя Валериан. Седнал в съдилището, в присъствието на много хора той казал на Витовия баща:

- Благородни Гиласе! Стана ми известно, че твоят син усърдно почита така наречения Христос, разпнат в Иудея. На тоя Христос той се покланя, а боговете на предците отрича. Затова трябва да застане пред нас на съд, доведи го тук.

Когато юношата бил доведен в нечестивото съдилище, управителят му казал:

- Защо не принасяш жертви на нашите безсмъртни богове? Нима не си чувал за царската заповед - да се наказват със смърт след мъчения всички, които се осмеляват да почитат Разпнатия?

Блаженият юноша, преизпълнен от Светия Дух, ни най-малко не се уплашил. Той се осенил с кръстно знамение и отговорил:

- Не желая да се покланям на бесовете и няма да почитам каменни и дървени кумири, защото имам живия Бог, Комуто служи моята душа.

А бащата на светеца, Гилас, се обърнал към своите роднини и познати и със сълзи възкликнал:

- Плачете заедно с мене, приятели, защото виждам, че единственият ми син загива!

Тогава свети Вит високо викнал към баща си:

- Не загивам, а се сподобявам да бъда причислен към сонма на праведниците и угодниците Божии.

Валериан рекъл на светеца:

- Досега се сдържах заради благородния ти произход и уважението ми към твоя баща. Досега не прилагах към тебе царските заповеди, издадени за законопрестъпниците. Но като се убедих, че си се ожесточил в съпротивата си, ще заповядам на законно основание да бъдеш измъчван, та като понесеш наказание, да оставиш упорството си.

И управителят заповядал да бият с пръчки блажения юноша.

Това продължило доста дълго, а после мъчителят казал:

- Чуй ме сега и принеси жертва на боговете.

- Вече ти казах, управителю, че се покланям на Христа, Сина Божий - отговорил мъченикът.

Тогава, още по-разгневен, управителят заповядал да бият момчето с железни пръчки. Но слугите едва понечили да сторят това и ръцете им се вцепенили. Същото станало и с ръката на управителя, с която посочвал на слугите си, и той завикал от болка:

- Горко ми! Погубих ръката си и силно се мъча.

После казал на бащата на свети Вит:

- Ти имаш не син, а влъхва.

А светецът с висок глас извикал:

- Не съм влъхва, а раб на моя всемогъщ Господ Иисус Христос, Който е възкресявал мъртви, ходил е по водата като по суша, умирявал е развълнуваното море и е изцелявал всякакви неизлечими болести. Сега Той върши същото с всемогъщата Си сила. Аз съм Негов раб и затова се старая да изпълнявам заповедите Му. А ония богове, на които ти служиш, каква сила имат? Нека те изцелят ръката ти, ако могат.

Управителят казал:

- А ти можеш ли да излекуваш ръката ми?

- Мога с името на Господа Иисуса Христа - отговорил светецът.

- Направи да оздравея - казал Валериан, - та да се убедя, че не си влъхва, а раб на истинския Бог, както твърдиш.

Тогава светият мъченик обърнал очите си към небето и казал:

- Боже, Отче небесни! Чуй недостойния Си раб заради присъстващите тук, за да повярват в нашия Господ Иисус Христос, Твоя Син, истинския и всесилен Бог, Който царува с Тебе заедно с Дух Свети. Стори така, че в името на Твоя Единороден Син да се изцели ръката на управителя.

Още не завършил тая молитва, и ръката на Валериан оздравяла и станала такава, каквато била преди.

Тогава управителят предал юношата на баща му и казал:

- Вземи сина си и го убеди да принесе жертва на боговете, за да не загине.

Гилас отвел юношата у дома и започнал лъстиво да го уговаря да склони към нечестието: устройвал пиршества, викал хорове от певци, пред юношата свирели на сладкогласни музикални инструменти, звучали цимбали и гусли; танцували красиви девойки, веселили се юноши, пеели мирски сладострастни песни, говорели множество съблазнителни слова, та да уловят за суета сърцето на младия Вит. Но душата му, твърда като диамант, не се поколебала от нищо, понеже той имал в сърцето си любовта към Бога, която побеждава всяка любов в света. Той не обръщал внимание на нищо от това, което ставало пред очите му, а устремил взор към небето, въздишал от дълбините на сърцето си и казвал:

- Не презирай, Господи, Боже мой, съкрушеното и смирено сърце!

След това Гилас заповядал да приготвят за сина му отделна стая. Отрупал я с разкош, застлал пода с красиви килими, завесите украсил с бисери, а ложето и целия чертог наредил с голямо великолепие. Заключил сина си в нея и заповядал да му прислужват най-хубавите девойки, за да го прелъстят. А целомъдреният и свят отрок, преклонил колена, се молел на Господа:

- Боже Авраамов, Боже Исааков, Боже Иаковов, Бог и Отец на възлюбения Твой Син, моя Господ Иисус Христос! Виж ме и ме помилвай, укрепи ме с Твоята сила, така че злобният и беззаконен змей да не може да осъществи чрез мене, Твоя раб, желанието си и езичниците да не поругаят верния Твой раб, и да не рекат: къде е техният Бог?

Докато светецът се молел с такива думи, внезапно горницата била озарена от неописуема светлина и той видял дванадесет светоносни лица като огнени светилници; усещало се и неизразимо благоухание, което излизало от тях. То се разляло във въздуха и изпълнило цялата къща, така че бащата на свети Вит се чудел и ужасявал заедно с всичките си домашни и викал:

- Това е велико чудо! Откъде идва това благоухание, което никога не сме усещали в храмовете на нашите богове?

После казал:

- Боговете дойдоха в дома ми при моя син.

И започнал усърдно да търси откъде иде благоуханието. Като приближил до покоите на сина си и влязъл вътре, видял ангелските лица с криле, подобни на орлите; те били преизпълнени с неизказана доброта, сияели светло и възпявали:

- Свет, свет, свет е Господ!

Гилас ослепял от силното сияние, понеже очите му били нечисти и недостойни да съзерцават ангелската светлина, скрита на небесата, защото могат да я съзерцават само онези, които имат чисти душевни очи.

Когато видял, че баща му е ослепял, блаженият Вит изпитал естествена синовна обич и започнал да се моли на Бога да го помилва. Завършвайки молитвата си, той добавил:

- Но, Владико, нека бъде не моята воля, а Твоята. Нека бъде така, както Ти е угодно.

А Гилас викал от силната болка в очите:

- Горко ми! Изгубих светлината на очите си. Тежка болест ме

налегна!

Всичките му домашни, робите и робините, като виждали господаря си да страда много, плачели така, че воплите им се чували в съседните къщи, и скоро целият град научил какво е станало с Гилас. Към къщата му заприиждали много граждани, побързал да дойде и управителят Валериан. Като видял, че Гилас е ослепял, че се опира на робите си и вика от болка, Валериан го запитал как е станало всичко това. Гилас отговорил:

- Видях в горницата на сина ми крилати богове; очите им бяха като звезди, а лицата им - като мълнии. Не изтърпях сиянието им, очите ми се повредиха и изгубих зрението си.

Валериан казал:

- Без съмнение тия богове са много силни, затова трябва да им се помолиш да те изцелят.

И той завел слепия Гилас в храма на Зевс. А Гилас се молел там с думите:

- О, Зевсе, боже всесилни! Ако излекуваш очите ми, ще ти принеса безбройни жертви, ще ти направя телец със златни рога. Също и на тебе, богиньо Веста, ще доведа чисти девици, ако получа помощта ти.

Така се молел Гилас на суетните си богове, но не само, че не получавал изцеление, а усещал още по-силна болка. А свети Вит, преклонил колена пред Господа, се молел в горницата си за своя баща:

- Владико, просветил слепия Товит, стори милост на моя баща, ако той Те познае.

Накрая робите отвели неизцеления Гилас от идолското капище в дома му. Като влязъл в горницата, където свети Вит

се молел на Бога, той паднал в нозете му и рекъл:

- Възлюбени сине! Изцели ме!

Свети Вит му отговорил:

- Искаш ли да оздравееш, татко?

- Да, наистина искам - казал Гилас.

- Ако искаш да получиш изцеление - продължил светията, - отречи се от Зевс, Херкулес, Юнона, Минерва, Веста и Аполон.

- Как да се отрека от тях? - възкликнал Гилас.

Свети Вит му казал:

- Не ги наричай богове, а демони. Идолите, които досега си почитал, не почитай повече, а ги смятай за нищо като вещи бездушни и безполезни. И ако обещаеш от цялото си сърце да направиш това, очите ти веднага ще оздравеят.

Гилас казал:

- Отричам се от боговете и обещавам да направя това, което ми каза.

- Зная - отговорил светецът, - че сърцето ти е ожесточено и думите ти не са истинни. Но ще ти покажа силата на моя Владика заради тия, които стоят тук, за да повярват и прославят името на моя Господ Иисус Христос, макар ти да не си достоен за него.

Като казал така, светецът сложил ръката си върху болните очи на баща си и се помолил на Бога:

- Господи Иисусе Христе, просветил очите на слепородения, като си победил природата! Просвети и очите на моя баща, макар и да не е достоен поради неверието си. Но извърши това

за слава на Твоето име, за да видят и се посрамят враговете Ти и да се прославят всички, познаващи и любещи името Ти.

Докато светецът се молел така, от очите на слепеца паднали струпеите, той оздравял и прогледнал. Но скоро, вместо да познае истинския Бог и да Му въздаде благодарение за полученото от Него изцеление, той започнал да хули Благодетеля си и казал на сина си:

- Изцели ме не твоят Бог, а моите богове, на които служа и на които обещах да принеса дарове.

И прославил своите нечестиви богове, казвайки пред всички:

- Благодаря на моите богове, задето ме изцелиха!

Отишъл в капището и започнал да им принася благодарствени мерзки жертви, както бил обещал. При това сърцето му било толкова ожесточено от дявола и заслепено от злобата, че естествената бащина любов прераснала в ненавист и той решил да умъртви светия си син, невинния юноша. Но Господ, Който бди над Своите раби, изпратил ангел да го пази: в образа на прекрасен и озарен от светлина юноша Божият ангел се явил през нощта на престарелия Модест, възпитателя на Вит, който вярвал в Христа, и му казал:

- Вземи момчето и тръгни с него към морето. На брега ще намерите малка ладия; качете се в нея и ще стигнете в страната, която ще ви покажа.

Модест рекъл на ангела:

- Господи! Не зная по кой път да тръгна!

- Аз ще ви водя - отговорил ангелът.

Модест станал, взел своя ученик, а също и кърмачката му Крискентия, вярна Христова рабиня, и тръгнал с тях към

морето, следвайки ангела, който ги водел.

Когато стигнали морския бряг, намерили ладията, приготвена от Господа. И ангелът казал на свети Вит, като че ли го изкушава:

- В коя страна ще идеш?

Свети Вит отговорил:

- Ще отидем там, където ни поведе Господ.

- Имаш ли да платиш? - запитал ангелът.

Момчето казало:

- Този, на Когото служим, ще ти въздаде.

После се качили в ладията и отплавали от Сицилия. Стигнали до Лукания, една от италианските страни, до мястото, наречено Алектория. Когато слезли на брега, Господният ангел, който бил с тях в ладията в образа на юноша, станал невидим.

Те тръгнали по пътя и дошли до реката Силар, която се вливала в морето. Спрели да отдъхнат под едно красиво клонесто дърво. Мястото много им харесало и те останали да живеят тук; храна им пращал Бог; както в древността по Божие повеление свети Илия бил хранен в пустинята от гарван, така и тия светци били хранени от орел, който ежедневно им носел храна. А свети Вит започнал да върши много дивни чудеса; името му се прославило по цялата страна с помощта на Господа, Който прославя Своите раби. Бесовете, които свети Вит прогонвал от човеците с Божията сила, викали:

- Какво имаш с нас, Вите? Дошъл си без време да ни погубиш!

При светеца водели и болни, и той изцелявал всички с молитва и кръстно знамение, наставяйки ги да познаят истинния Бог и да пазят заповедите Му. И мнозина неверни се обръщали към Христа и приемали свето кръщение.

По това време синът на цар Диоклетиан бил обзет от бяс, който говорел от устата му:

- Няма да си ида, докато тук не дойде Вит Луканийски!

- Къде да намерим този човек? - казал царят.

Демонът отговорил:

- Ще го намерите край реката Силар.

Царят незабавно изпратил войници в Лукания и им заповядал по-скоро да доведат Вит. Те намерили посоченото място и Христовия раб, който се молел край реката. Запитали го:

- Ти ли си Вит?

- Да, аз съм - казал светецът.

Воините му рекли:

- Император Диоклетиан те вика.

- Аз съм неизвестен и беден човек, за какво съм му на императора? - попитал свети Вит.

Воините обяснили:

- Синът му се мъчи от демон и по тая причина те вика.

Свети Вит казал:

- Да тръгваме в името Господне.

И тръгнал с воините към Рим. С тях отишъл и свети Модест,

а блажената Крискентия ги следвала отдалече.

Като стигнали в Рим, воините възвестили на Диоклетиан за Вит и той заповядал да му го доведат.

Когато светецът застанал пред него, царят се изумил от хубостта му: свети Вит бил наистина красив юноша, лицето му било като на ангел, а очите му сияели като слънце, защото бил преизпълнен с Христовата благодат. Диоклетиан му казал:

- Ти ли си Вит?

А светецът не отговорил.

Тогава императорът започнал да разпитва Модест, като възнамерявал от него да научи за светеца. Но поради своята старост и простота Модест не могъл да даде на царя подобаващ отговор. Затова императорът го поругал с безчестни думи и възнамерявал да го прогони. Тогава свети Вит отворил уста и казал на Диоклетиан:

- Защо така дръзко разпитваш стареца, сякаш е юноша? Не трябва ли да го почетеш, макар и заради белите му коси?

Императорът отговорил на свети Вит:

- Откъде имаш тая дързост, та се осмеляваш да ни говориш с гняв, унижавайки нашето достойнство?

Светецът казал:

- Гняв няма в нас, понеже сме приели духа на незлобивостта от Христа, нашия Господ, и подражаваме в кротост на гълъбите. Защото нашият Учител е бил благ по природа, велик по власт, незлобив, смирен и кротък по нрав. Затова и учениците Му трябва да са кротки и смирени по сърце, а не яростни и гневни, както ти ни наричаш.

Докато светецът говорел така, бесът внезапно викнал с

устата на царевия син:

- О, Вите! Защо без време тъй жестоко ме мъчиш?

А светецът нищо не отговорил на беса.

Диоклетиан запитал:

- Можеш ли да изцелиш моя син?

- Синът ти - отговорил светецът - може да стане здрав, но не аз мога да му дам здраве: Христос, Синът Божий, ако пожелае, може лесно да го избави чрез мене, Своя раб, от демонското мъчение, понеже е всесилен.

Тогава Диоклетиан почнал да моли светеца да изцели сина му. Като приближил бесноватия, светецът сложил ръка на главата му и казал:

- В името на нашия Господ Иисус Христос излез, дух нечисти, от Божието създание!

И бесът веднага излязъл от царския син, но не без вреда за присъстващите, понеже по Божието допущение той внезапно умъртвил мнозина неверни, които се надсмивали над свети Вит със слово или в ума си, и отвлякъл мерзките им души като плячка в ада.

Императорът много се учудил, като видял сина си здрав и мнозина от свитата си - мъртви. Но вместо да познае силата на името Христово и да прослави Единия истински Бог, той замислил как да склони Вит към своето нечестие. Диоклетиан бил очарован от красотата на светеца и започнал лъстиво да беседва с него:

- Любезни Вите, послушай ме и принеси заедно с мене жертва на боговете. Тогава ще ти дам половината от царството си, ще те наградя със злато, сребро и скъпоценни предмети,

ще те облека в царски дрехи и ще станеш мой искрен и най-близък приятел.

Свети Вит отговорил:

- Не ми трябва нито царството ти, нито богатствата ти, защото имам Господа и моя Бог. Ако вярно Му служа, Той ще ме облече в нетленните и пресветли одежди на безсмъртието в Царството Небесно.

- Не говори така, Вите - казал Диоклетиан, - а пожали живота си. Принеси жертва на боговете, за да не погинеш след много мъчения с най-горчива смърт.

Светията казал:

- Много искам да приема мъченията, с които ме заплашваш. Тогава по-скоро ще достигна венеца, който Господ е обещал на избраниците Си.

Диоклетиан заповядал да хвърлят Вит и Модест в мрачна и смрадна тъмница, да ги оковат с тежки окови и да запечатат вратите и прозорците с царския му пръстен, та никой да не може да им даде хляб или вода - мъчителят искал да ги погуби с глад и жажда.

Когато светците били затворени в тъмницата, внезапно в нея засияла светлина. Това видели и тъмничарите, надзъртащи през ключалката. А свети Вит високо възклицавал към Бога:

- Боже, дойди на помощ и ни избави от тия окови, както си избавил трите момци от горящата пещ и Сусана от беззаконните лъжесвидетели.

Докато светецът се молел, основите на тъмницата се разтресли, засияла още по-силна светлина и навсякъде се разляло неописуемо благоухание. Господ Иисус Христос му се явил и казал:

- Утеши се, Вите, и бъди мъжествен и твърд, защото съм винаги с тебе.

Казал тия слова и станал невидим. Оковите мигновено паднали от светите затворници и станали на прах. А светиите станали и започнали да пеят:

- Благословен е Господ, Бог Израилев, задето посети и извърши избавление на Своя народ!

Чували се и гласове на ангели, които пеели заедно с тях. А тъмничарите, като видели тази неизречена светлина и чули ангелските гласове, се преизпълнили от страх и ужас и паднали като мъртви. После, като дошли на себе си, уплашени побързали да идат при царя и му разказали всичко, което видели и чули. Царят сметнал, че станалото би прославило християните, и повикал уредника на обществени зрелища. Заповядал му на сутринта да приготви мястото за зрелища, където възнамерявал да хвърли затворниците на диви зверове, и казал:

- Да видим, ще може ли Христос да ги избави от ръката ми?

На следния ден светите Христови раби били отведени на определеното място. Свети Вит укрепявал своя възпитател, блажения Модест:

- Не се страхувай, отче, бъди мъжествен, не се бой от демонското оръжие, защото наближава нашият венец.

А хората, дошли да гледат зрелището, били пет хиляди души, без жените и децата, които били безчет.

Диоклетиан казал на свети Вит:

- Вите! Къде си сега?

Светията не отговорил на мъчителя, отправил очи към

небето.

Императорът повторил:

- Къде се намираш сега, Вите?

- Виждам се на мястото за зрелища - отговорил светецът, - но прави по-скоро това, което си решил.

- Пожали живота си и принеси жертва на великите богове - му казал Диоклетиан.

Светецът рекъл:

- Добро да не видиш, дяволе, хищни вълко, съблазнителю на душите. Учудвам се на твоето безумие, защото ти, виждайки Божията сила, не позна Бога и не се срамуваш да ме отклоняваш с думите си от моя Бог. Вече неведнъж ти казах, че не ще принеса жертва на твоите богове, или по-точно - бесове. Но ти отново без срам ми предлагаш нечестивите си съвети. Казват на кучето: “Вън!” - и то засрамено излиза, а ти нямаш срам. Аз имам Христа, моя Бог, на Когото служех досега и на Когото принасям жертва на похвала от сърцето си. Едно ми остана - целият да стана жива жертва Нему.

Тогава императорът страшно се разгневил и вместо да пусне срещу мъчениците диви зверове, заповядал да приготвят горяща пещ и голям котел с разтопена смола, олово и сяра. После заповядал да хвърлят Вит във врящия и клокочещ котел, като казал:

- Да видим, ще му помогне ли неговият Бог?

А свети Вит, като се осенил с кръстното знамение, влязъл в котела. Веднага се явил ангел Господен, отнел силата на огъня и охладил жарта и кипенето на котела. А светият мъченик стоял като в купел и отправял песнопения към Господа:

- Ти, Боже, избавил израилтяните чрез Моисей и Аарон от тежкото египетско иго, яви милостта Си и на нас за слава на Твоето свято име.

После погледнал царя и казал:

- Благодаря на тебе и на слугите ти, Диоклетиане, че ми устроихте удобна баня, но би трябвало да има и сапун.

Всички хора, които гледали това, възклицавали:

- Никога не сме виждали такова чудо! Истинен и велик е Богът на тоя момък!

И светецът излязъл от котела без всякаква вреда за тялото си; напротив, тялото му, чисто като сняг, станало още по-бяло. И той възпявал Господа:

- Изкуси ме, Господи, като злато в огъня, изпита ме и нищо не намери!

После започнал да укорява царя:

- Засрами се, дяволе, заедно с твоя баща - сатаната, като виждаш каква велика сила явява моят Господ чрез мене, Неговия раб!

А царят, изпълнен с още повече ярост, заповядал да доведат един страшен, голям и свиреп лъв, чийто рев дори хората не можели да понесат. И казал на светеца:

- Нима и него ще победят твоите вълшебства?

Мъченикът отговорил:

- Безумецо! Нима не проумя силата на Христа, Който е в мене и Чийто ангел скоро ще ме вземе от твоите ръце?

Когато лъвът тръгнал към светеца, Вит се осенил с кръстното

знамение, лъвът паднал в нозете му и започнал да облизва стъпалата му. Тогава той казал на императора:

- Ето, даже звярът въздава чест на моя Бог, а ти не искаш да познаеш своя Творец. Но и сега, ако повярваш в Него, ще получиш спасение.

- Вярвай в Него ти и твоят род - отговорил императорът.

Светецът се усмихнал и рекъл:

- Истина говориш, защото аз и целият ми род, възродени в банята на светото кръщение, се надяваме да получим венеца на живота в Царството на нашия Бог.

Тогава повярвали в Христа мнозина, около хиляда души народ. А царят казал на мъченика:

- Защо нито огънят, нито зверовете могат да ти навредят? С какво вълшебство ги укротяваш и учудваш народа, тъй че мнозина вярват на твоите чародейства?

Мъченикът отговорил:

- Не укротявам огъня и зверовете с вълшебство, но всичко това прави силата на Христа, моя Бог. Огънят и звярът като Божии създания се подчиняват на волята на Създателя си, а не на мене, и почитат Твореца си, а тебе посрамват, защото и огънят като бездушна твар, и звярът като безсловесно създание познават сътворилия ги Бог. А ти, който имаш разумна душа, не искаш да познаеш Бога и така ставаш по-лош от безсловесните и бездушни твари.

Тогава императорът заповядал да окачат на дървото за мъчения светите мъченици Вит и Модест, а заедно с тях и света Крискентия, която дошла на съдилището и изповядала християнската си вяра, а царя изобличила заради нечестието му и заради страданията на мъчениците. После заповядал да

режат телата им с железни остриета. Свети Вит казал на царя:

- Твоята сила е жалка и достойна за насмешка, щом измъчваш жена.

Светиите били мъчени безмилостно и с такава жестокост, че плътта им се отделила, костите се показали и се виждали вътрешностите им. Тогава свети Вит извикал към Бога:

- Боже, спаси ни и с Твоята сила ни избави.

И в този час земята се разтресла, паднали гръмотевици и мълнии, идолските капища се разрушили и мнозина от неверниците, които били на това място, загинали: едни били затрупани от падналите здания, други били поразени от мълниите, а самият цар, преизпълнен със страх, избягал, като се биел по лицето и викал:

- Горко ми, победен съм от тоя млад момък!

Ангел Господен освободил светите мъченици, пренесъл ги в Лукания при река Силар и ги оставил под дървото, където преди били спрели на идване от Сицилия.

В това време дошли много християни, които живеели наоколо. Свети Вит се помолил на Бога:

- Господи Иисусе Христе, Сине на Живия Бог! Приеми в мир душите ни, а тия, които пожелаят да почетат нашите страдания за Твоя слава, съхрани от всякакво зло и доведи безпрепятствено в Твоето Царство.

Докато се молел, от небето се чул глас:

- Твоята молитва е чута!

После светецът се обърнал към християните наоколо:

- Братя, погребете тук телата ни. А ние, след като си отидем

от вас, ще се молим на Бога да получите за спасението си всичко, което поискате, и Христос да ви избави от демонската злоба.

След тия думи светите мъченици едновременно и с радост предали душите си в Божиите ръце. Верните взели честните им тела, обвили ги в плащаници с благовония и ги погребали с почести на същото място (то се нарича Мариане). Свети Вит пострадал заедно със свети Модест и Крискентия в петнадесетия ден на месец юни при царуването на Диоклетиан в Рим, а сред нас, християните, при царуването на нашия Господ Иисус Христос, на Когото чест и слава во веки. Амин.

Страдание на свети мъченик Дула († ок. 305-313 гг.)

По времето, когато синовете на дявола му служели и идолопоклонническото вълшебство и заблуждение се засилвало все повече, в Киликия управлявал Максим, който осъдил един Христов раб на име Дула, родом от същата област. Той бил праведен и богобоязлив човек и според всенародното свидетелство се стараел да води добродетелен живот и във всичко да пази истината.

Веднъж на управителя било донесено, че Дула изповядва Христовата вяра, след което Христовият раб веднага бил хвърлен в тъмница, а нотарият казал на Максим:

- Управителю, по твоя заповед военачалниците ти обиколиха цялата Киликийска страна до самите зефиритски градове и хванаха един последовател на нечестивата християнска вяра. Ето, представяме го на твоя праведен и пресветъл съд.

Управителят казал:

- Когато тръгна да обходя сам тия градове, ще заповядам да

водят затворниците с мене и по пътя, на специално устроени места, ще ги предавам на мъчения.

Скоро след това той потеглил към един от градовете на зефиритската страна, наричан Преториада. Тук седнал в съдилището и заповядал да извикат пред него блажения Дула. Рабът Христов, отивайки на мъчения, се молил на Бога:

- Господи Иисусе Христе, Сине Божий, източник на всяка милост! Ти някога рече чрез пророка Си Давид: “Отвори устата си, и Аз ще ги изпълня”, а в Евангелието Си казваш: “не се грижете, как или що да говорите”. Затова ми прати Твой свети ангел и ми дай слово, когато започна да говоря, та като застана пред нечестивия Максим, да мога да изоблича нечестието му. А ако трябва да пострадам, не ще се уплаша от мъките, защото ще имам Тебе пред очите си и с желание ще предам тялото си на мъки. Та ако не предам тялото си на страдания, с какви блага мога да се сподобя? Какъв венец ще получа? И какви рани ще покажа тогава на Тебе, моя Господ, та като ги видиш, да ми явиш милостта Си и да ми простиш прегрешенията?

Докато се молел така, воините свалили горните му дрехи и вързан го изправили пред управителя.

- Кажи ми как се наричаш? - запитал Максим.

Светецът отговорил:

- Аз съм раб Христов.

- Кажи ни истинското си име - възразил управителят, - а не християнското: то не може да ти донесе нито оправдание, нито облекчение.

Тогава блаженият Дула казал:

- Нима не казах ясно името си пред тебе? Истинското ми име

е християнин, същото е и името, с което ме наричат хората - Дула, а съм наречен така, защото наистина съм раб Христов.

- Още не си изпитал страха от съдилището и мъките - рекъл управителят, - затова тъй дръзко ми отговаряш. Кажи ни от коя страна си , от кой град и род?

Светецът отговорил:

- Родом съм от Киликийската област, от зефиритския град Преториада, произхождам от знатен род и от най-ранните си години съм християнин.

Тогава управителят казал:

- Ако произлизаш от славен род, трябва да се подчиняваш на непобедимите царе. Затова иди сега в храма и усърдно принеси жертва на боговете, и тогава и от нас ще бъдеш превъзнесен, и от великите царе ще получиш голяма слава и почест.

- Вашите почести и цялата власт, която царят дава на хората - отговорил светецът, - нека си останат за вас и за всички ония, които не почитат истинския Бог. А от мен да отклони всичко това Господ, моят Бог, та да се обогатявам не в друго, а само във вярата в нашия Господ Иисус Христос.

Като чул тия думи на блажения, управителят заповядал да го простират на земята и да го бият с железни пръчки, а на слугите си казал:

- Убедете го да остави безумието си.

А свети Дула, страдайки от ударите, призовавал Господа:

- Благодаря ти, Христе, че ме сподоби да претърпя това заради Твоето свято име!

Като чул думите на мъченика, Максим взел да го укорява и

да му говори:

- Как може да ти помогне сега Христос, когато целият си в рани? Или още не можеш да го разбереш, безумецо?

Мъченикът отговорил:

- Не казва ли учителят на нашата вяра, свети апостол Павел, че никой не може да бъде увенчан, “щом се не състезава по правилата”?

Управителят на областта го запитал:

- Значи, ако се мъчиш сега, после ще се сподобиш с венец?

Светецът рекъл:

- Сега аз се подвизавам против твоя баща, дявола, и ако удържа победа над сатанинското войнство, тоест над тебе, слугата на демона, ще приема на небесата нетленен венец.

- Защо още безумстваш, като вярваш в Човека, прикован на кръста? - попитал мъчителят.

На това свети Дула отговорил:

- Кое е по-добро - да вярваш в идоли от камък и дърво, които са дело на човешки ръце, или в живия Богочовек и истинен Господ, Който по Своя воля заради нас бе разпнат?

Тогава Максим казал:

- О, беззаконнико! Нима мислиш, че великият бог Аполон е дело на човешки ръце?

- Справедливо наричаш Аполон с това име - отговорил светецът, - защото то означава губител. Като се прилепяш към него със сърцето си, ти погубваш душата си, и не само своята, а и на тия, които караш да му се покланят. Но знай, че

истинният Бог на небесата ще потърси от ръцете ти душите на ония, които си погубил, като си ги накарал да се поклонят на идолите. Ще ти разкажа сега какъв е бил нечестивият Аполон: той бил като тебе невъздържан и обхванат от нечиста любов към една жена на име Дафна; давал много злато, но не получил обещаното. Кажи ми какъв бог е той, щом е бил обзет от плътска любов и е искал да спечели вниманието на жена, която много обичал? Как можеш тогава да му се надяваш? Наистина, всичко това, което се говори помежду ви, е достойно за насмешка, а друго - дори за сълзи. Кажи ми, на тоя ли Аполон се покланяш като на бог, когото дори мерзка и изпълнена с всякаква нечистота блудница смятала за нищо и плюела в лицето му? Виждаш ли - достойни за разкаяние са вашите нечестиви дела!

Като чул това, Максим заповядал на слугите си:

- Обърнете го и го бийте по корема.

Тогава Атанасий, началникът на воинската стража, казал на светеца:

- Подчини се на управителя, нима не виждаш как цялото ти тяло се покрива с рани?

Светецът отговорил:

- По-добре ти ме послушай, съветнико на дявола и негов слуга, и посъветвай себе си и своя началник как по-бързо да убедите блудницата Дафна да се съгласи да живее разпътно с вашия бог Аполон и да изпълни желанието му, за да не би да умре, разпален от любов и неполучаващ желаното. Аз пък имам един Съветник - нашия Господ Иисус Христос.

Тогава мъчителят заповядал да донесат желязна дъска и казал на слугите:

- Нагорещете я на огън и сложете на нея хулителя на нашите богове.

Като чул това, блаженият рекъл:

- Твоят Аполон, който е в геената, ти благодари, че още повече усилваш геенския огън, в който страда сега. Той ще ти се отплати с това, че и ти заедно с него ще бъдеш хвърлен във външната тъмнина. Тогава и аз ще се посмея над тебе, нечестиви Аполонов благодетелю.

Мъчителите на блажения почти го изгорили, но не постигнали нищо и не могли нито с лъстив съвет да измамят Божия раб, нито с мъчения да го принудят да се откаже от вярата в Христа. Тогава управителят заповядал на воините да отведат светеца в отделна килия и да го оставят там, без всякакви грижи. При това добавил:

- Нека никой от нечестивите християни не го нарича блажен, защото заради беззаконното поругаване на нашите богове сега се подлага на големи мъчения.

Но свети Дула, докато бил в тъмницата, непрестанно славословел Бога и молел да му даде да изпълни добрия подвиг на мъченичеството.

Когато изминали пет дни, Максим седнал отново в съдилището и попитал:

- Жив ли е злобният последовател на нечестивото християнско мъдруване? Доведете го!

Военачалникът Атанасий отговорил:

- Той е много твърд в изповеданието на своето учение и при това е тъй бодър, сякаш няма нито една рана по тялото.

И заповядал да доведат светия мъченик.

Управителят, като видял, че тялото на свети Дула е здраво и лицето му сияе, казал на воините:

- О, злощастни стражи! Не ви ли заповядах да не го лекувате и да не се грижите за него?

А Пигасий, началникът на нотариите, отговорил:

- Кълнем се в твоето величество, че както заповяда, го държахме в отделна килия и на врата му през цялото време висеше желязно изображение на Херкулес, тежко триста литри. Защо сега е напълно здрав, това никой от нас не знае.

- Безумни управителю! - казал тогава светият мъченик. - Моят Христос ме изцели и даде на тялото ми здраве и твърдост да понеса дори и тия мъки, на които сега отново ще ме подложиш. И Той стори това, за да познаеш, че нашият Бог е Лекар, Който по дивен начин изцелява уповаващите в Него, а също и за да приема двойния венец на мъченичеството, а ти да бъдеш подложен на двойна вечна мъка. Ако ти беше претърпял такива мъки заради своя Аполон, щеше ли да те изцели така, както ме изцели моят Христос?

Управителят разгневено отвърнал:

- Понеже тоя човек не престава да хули със злоба нашите богове, полейте главата му с масло и го запалете.

А мъченикът казал:

- Ако изгориш мозъка ми, какво ще постигнеш? Измисли по-добре други мъчения.

След това управителят заповядал да сложат в ноздрите на мъченика синапено семе.

- И сега се смея над всичките ти изтезания! - рекъл свети Дула.

После управителят заповядал на слугите си колкото се може по-силно да бият светеца с железни куки по гърба, да поливат раните му с оцет и да ги разкъсват с остриета.

Когато изпълнявали заповедта на Максим, светият мъченик се молел:

- Господи Иисусе Христе! Укрепи мен, Твоя раб; ето, “по гърба ми орачи ораха, прокарваха дългите си бразди”!

Тогава управителят му казал:

- Сега поне се убеди и изповядай нашите богове!

Свети Дула отговорил:

- Твоите богове, особено Афродита и Артемида нека ти помогнат в твоята злоба. Ако искаш, ще ти разкажа и за другите ти богини и цялото им безсрамие.

- Разбийте устата му, за да не хули боговете, пречупете пищялите му и го оставете така, за да не може да каже и дума - заповядал управителят на слугите.

Светият мъченик промълвил:

- О, беззаконни управителю! Защо ме биеш, като ти казвам истината, че твоята Афродита и другите богини прекарвали живота си в скверни похоти, блудство и дори в спора си коя от тях е по-сладострастна, веднъж поставили за съдия над себе си един овчар - Парис? И защо се гневиш, когато ти говорят за мерзките дела на твоите скверни богини? Само моят Бог е истинен: Той пожела да стане човек и да бъде разпнат на кръста, после бе погребан, а след три дни възкръсна и седна отдясно на Бога Отца, за да дойде после с огън и да изтреби всичките ти богове!

Като чул това, управителят казал на светеца:

- Виждаш ли, безумнико, и ти имаш двама Богове!

- Не греши и не се заблуждавай, като говориш за двама Богове: троично е Божеството, което почитаме - отговорил блаженият.

Тогава управителят възкликнал:

- Значи, вие имате три Бога?

- Аз изповядвам и почитам Троица: вярвам в Отца, изповядвам Сина и се покланям на Светия Дух - казал мъченикът.

После управителят рекъл:

- Кажи ми - как вярваш в един Бог, а трима изповядваш?

На това светият мъченик отговорил така:

- Макар да си плътски човек и да не разбираш това, “защото то се изследва духовно”, но заради хората, които са тук, ще ти отговоря на въпроса. Както ти, бидейки човек, имаш слово и дихание, така и всесилният Бог Отец има Свое Слово и Свой всесвети Дух. Нашият Бог отначало създал човека и го почел със Своя образ, като вдъхнал в него духа на живота и го заселил в рая. Но когато сатаната, който сега чрез теб изпълнява волята си, принудил човека да престъпи Божията заповед, както и сега прави чрез тебе, и по такъв начин го откъснал от изпълнението на Божиите заповеди, тогава Бог, пожелал да възстанови падналото творение на ръцете Си и да го настави на правия път, пратил на земята Своя Син, тоест Словото. И така това Слово Божие се вселило в Пречистата Дева и се родило от нея: чрез него Бог Отец е дарувал спасение на света.

- Нима от слово се ражда човек? - запитал управителят.

Светецът отговорил:

- Не разбираш тайните Божии. Но ако бе познал силата на всесилния Бог, щеше да разбереш, че Този, Който от пръст създаде човека и яви земя посред водата, постави небесната твърд и сътвори цялото естество, той именно е Христос. Но понеже човешкото естество не може да види Божеството, милосърдният Господ от любов към човешкия род е станал човек и е приел върху Себе си човешкото естество, та както чрез един човек смъртта е влязла в света, така чрез едного Човека - нашия Господ Иисус Христос, да дойде възкресението на мъртвите.

- Какво говориш? Нима ще има възкресение на мъртвите? - възкликнал управителят.

Светият мъченик отговорил:

- Да, ще има: иначе как Бог ще съди света, ако мъртвите не станат?

- Не искам да слушам тия лъжливи слова - казал Максим. - Повярвай, както умрем, така и ще останем.

- Истина говориш - отговорил мъченикът, - че вие сте мъртви, защото вярвате в мъртви идоли и затова никога не ще дойдете във възкресението на живота, а само във възкресението за съд и за вечна мъка. Но всички хора ще се явят пред Христовото съдилище и ще отговарят за всичко, което са сторили.

Тогава мъчителят заповядал на воините да държат мъченика с железни окови и да го държат заключен в тъмница.

Рано сутринта на другия ден Максим отново заповядал да доведат на съда Божия раб Дула и му рекъл:

- О, нечестиви, каква полза имаш да хулиш нашите богове?

Блаженият отговорил:

- Голяма награда имам от моя Бог, когато изобличавам вашите богове, а теб още приживе ще те застигне наказание от Бога.

Тогава Максим, желаейки да оскверни светеца с жертвоприношение, наредил на слугите си да сложат в устата му жертвено месо и вино.

След това блаженият казал:

- Ако и целия си мерзък жертвеник умиеш и всичко вложиш в устата ми, пак с нищо не ще оскверниш Божия раб.

- Ето, виж, окаяни човече, ти вече вкуси жертвено от нашия олтар! - възкликнал мъчителят.

Светият мъченик отговорил:

- Всичко това не ме осквернява по никой начин, безумни управителю!

Тогава Максим заповядал да окачат светеца на дърво и да одерат кожата му, а челюстите и гръкляна му да изтръгнат.

Светият мъченик казал:

- Безумецо, нима не знаеш, че твоят баща - сатаната, те научи да сториш това?

Когато тялото на мъченика било покрито с рани дори до костите, а челюстите му били изтръгнати, управителят наредил отново да го хвърлят в тъмница. После, отправяйки се за Тарс Киликийски, Максим заповядал да водят с него и затворника. Когато изминали около двайсет поприща от пътя, светият мъченик, като се оградил с кръстно знамение, предал на Господа страдалческата си душа и по-нататък го карали вече мъртъв. На четиринайсет поприща от Тарс

коментарисият известил управителя, че безчестно укоряващият боговете Дула е починал и карат вече мъртвото му тяло - какво да правят с него? Максим заповядал да хвърлят тялото в дълбок ров, за да остане непогребано. Воините взели тялото на светеца и го хвърлили в реката, течаща към Зефиритската страна. Но тялото му стигнало до едно селище недалеч от Преториада и останало да лежи на брега. Кучетата на тамошните пастири подушили тялото на светеца и едно от тях го пазело, като не допускало нито една птица да го докосне, а друго донесло в зъбите си пастирски дрехи и покрило с тях мощите на мъченика. Пастирите видели и разказали за това в града и селището. Тогава множество верни се отправили към мощите на мъченика и благочестиво ги приели, благодарейки на Бога, задето не ги лишава от такова драгоценно съкровище. Като взели благоговейно тялото на светия мъченик, те го погребали с почести, славейки нашия Господ Иисус Христос с Отца и Сина, и Светия Дух, прославян во веки. Амин.

В памет на преподобния мъченик Дула Страстотерпец Египетски (V в.)

Блаженият Божий раб Дула бил монах в една от египетските киновии. В погледа му винаги имало смирение и кротост, но по разум той бил велик и славен. Тоя Божий угодник, гонен и злословен от всички, винаги се радвал и веселил духом. Той смятал ония, които го унижават, за невинни и се молил на Бога да не им вменява това за вина. Обвинявайки единствено дявола, че смущава братята, и с мъжество въоръжавайки се против него, блаженият Дула с търпение, молитва и незлобие побеждавал всичките му козни. В такова търпение Божият подвижник прекарал двадесет години, непоколебимо хранейки в сърцето си кротост и

смирение.

Дяволът пък, като не знаел с какво да нарани блажения, разпространил коварна лъжа против него. При това нападнал не само преподобния Дула, но и всички братя, като огорчил и смутил по тоя начин всички безмълвници. Той подучил едного от братята, който нямал страх Божий, да проникне тайно в църквата и да открадне всички църковни съдове. Като направил това, тоя монах скрил краденото и се затворил в килията си, сякаш никъде не бил излизал. Когато дошло време за утренята, параеклисиархът влязъл в църквата да запали кадилниците и видял, че цялата църковна утвар липсва. Веднага отишъл и казал на аввата. После според обичая ударил клепалото и братята се събрали в църквата за утренното пение.

След края на утренята аввата и клисарят известили братята, че съдовете са откраднати, и всички били много възмутени от това. Случило се , че тогава блаженият Дула поради болест не дошъл на утринното правило. И някои от братята казали:

- Никой не би могъл да ги открадне освен Дула, който сигурно затова не дойде на църква. Ако той не е извършил кражбата, щеше да дойде за полунощницата преди всички, както прави обикновено.

Пратили да го доведат в храма. Изпратените го намерили, макар и болен, но застанал на молитва. Те хванали блажения и със сила го помъкнали към църквата. Тогава свети Дула ги попитал:

- Какво значи това, братя? Защо ме водите насила, когато и доброволно бих могъл да ида при светите отци?

А те го порицавали с хулни и безчестни слова и казвали:

- Недостоен за живота богохулнико, не ти ли стига, че

толкова години ни смущаваш, а сега се поругаваш и над душите ни?

Той им отговорил:

- Простете ми, братя, ако съм съгрешил пред вас.

После го завели при аввата и събора на отците, остарели в постничество, и казали:

- Ето човека, който от самото начало ни смущава и нарушава правилата на нашето общежитие.

И всеки започнал да клевети против него.

Един казвал:

- Видях го тайно да яде плодове.

- Видях го да краде хляб и да раздава извън манастира - казал втори.

Трети пък го клеветял така:

- Видях го тайно да пие скъпо вино.

И много други братя лъжливо го обвинявали в подобни неща.

Аввата и отците повярвали на клеветите и запитали невинния Дула дали е истина всичко, което казват за него, и особено го разпитвали за кражбата - къде е скрил откраднатите съдове.

А свети Дула отначало се оправдавал и твърдял, че не е виновен за нищо от това, но като видял, че не му вярват, замлъкнал и казвал само:

- Простете ми, свети отци, съгреших.

Тогава аввата заповядал да свалят монашеските му одежди,

да му дадат мирска дреха и казал:

- Тия дела не са достойни за монашеския чин.

Когато свалили дрехата от блажения Дула, той горко заридал и като обърнал очи към небето, високо произнесъл:

- Господи Иисусе Христе, Сине Божий, заради святото Ти име се облякох в тоя образ, ала сега за греховете ми той бива снет от мене.

После аввата заповядал да заключат Божия угодник в окови и да го предадат на икономa. А икономът почнал силно да бие на голо светеца с волски жили, като го разпитвал вярно ли е всичко това, което казват за кражбата.

Дула, макар и със сълзи на очи, но както и преди с усмивка поради невинността си, проговорил:

- Простете ми, съгреших.

Тогава икономът, като видял, че се усмихва и изговаря такива думи, се разсърдил още повече, хвърлил го в тъмница и оковал нозете му в дървени стеги. Написал писмо до градоначалника, с което го известявал за кражбата, и веднага изпратил Дула.

Градоначалникът прочел писмото и незабавно пратил слугите си да доведат Дула при него като крадец. Воините хванали Божия раб, качили го на неоседлано животно и като окачили на врата му вериги, го подкарали позорно през града.

Когато блаженият Дула бил доведен в съда, градоначалникът запитал:

- Откъде си, как се наричаш и защо си станал монах? Как откраднa църковните съдове и къде ги скри?

А рабът Христов не отговарял друго на тия въпроси, освен:

- Съгреших, простете ме.

Тогава управникът се разгневил и заповядал да прострат светеца гол на земята, а четирима слуги да го бият без пощада с волски жили.

Дълго и без милост изтезавали блажения Дула, но накрая с усмихнато лице той казал на градоначалника:

- Бий ме и ще направиш откраднатото ми сребро още по-чисто.

Дори присъстващите се чудели на търпението на блажения и му казвали:

- Кажи къде си скрил свещените съдове и ще бъдеш свободен.

А Христовият мъченик отговорил:

- Няма при мене нито сребро, нито крадени съдове.

После началникът прекратил изтезанията и заповядал да го отведат в тъмницата.

На следващата сутрин той изпратил вестител в лаврата, като заповядал да дойдат при него всички монаси и игуменът им. На другия ден те се събрали заедно и отишли при началника.

Той им казал:

- На много и различни тежки мъчения подложих вашия брат, когото обвинявате в кражба, и нищо лошо не намерих в него.

- Господине - отговорили монасите, - освен кражбата тоя нечестивец стори и много друго зло, но ние досега го търпяхме заради Бога, понеже очаквахме, че ще остави порока си, но той изпадна в още по-лош.

Тогава градският старейшина ги запитал:

- Какво да направя с него?

- Направи това, което повеляват законите - отговорили монасите.

- Нашият закон - казал градоначалникът - повелява да се отсичат ръцете за светотатство.

Монасите промълвили:

- Нека пострада според закона и получи наказание според делата си.

Тогава управникът заповядал да доведат страдалеца и взел да го разпитва пред всички:

- Окаяни и ожесточени човече - започнал той, - кажи ни истината за кражбата, в която те обвиняват, и ще избегнеш смъртта.

Невинният Дула отговорил:

- Управителю, ти искаш да кажа за себе си това, което не съм извършил. Не искам да лъжа за себе си, понеже всяка лъжа е от дявола.

И продължил:

- Смятам, че съм напълно невинен в това, за което сега ме разпитваш.

Тогава градоначалникът, като видял, че блаженият не се признава за виновен, а монасите искат да бъде съден по закона, заповядал да му бъдат отсечени ръцете.

И повели невинния старец Дула към мястото за наказание.

В това време монахът, който всъщност бил виновник за

кражбата и похитител на свещените съдове, се умилил в сърцето и си казал:

- Да не би сега или после да намерят всичко, което откраднах? Пък и ако сега се покрие злото ми дело, нали в деня на праведния Божий съд то ще се изобличи. Тогава какво ще сторя аз, окаяният? Какъв отговор ще дам за двойния си грях - за откраднатите съдове и за мъките на невинния брат?

Тогава отишъл при игумена на лаврата и му рекъл:

- Авва, прати по-скоро някого в града при началника, за да не отсекат ръцете на брата и да не умре той от страдания, защото свещените съдове се намериха.

Аввата веднага известил на градоначалника и страдалецът бил пуснат, преди да се изпълни наказанието.

Когато го довели в лаврата, явно се открила невинността му и на всички станало ясно, че кражбата е дело на другия монах. Братята взели да прегръщат преподобния Дула и да го умоляват:

- Прости ни, защото съгрешихме пред тебе.

Той пък плачел и им отвръщал така:

- Простете ме, отци и братя. Премного съм ви благодарен, задето с краткотрайните страдания, които ми причинихте, ще се избавя от вечните мъки, и че по Божието милосърдие ще се сподобя с големи блага. Пък и винаги, когато слушах вашите укори към мене, се радвах духом, като се надявах така да се избавя от големия позор заради греховете си, когато Господ дойде в славата Си и разкрие сърдечните тайни. Сега най-много се радвам, задето пострадах невинно, защото зная какви блага е приготвил Господ за ония, които претърпяват страдание заради Него. Единствената ми мъка е за вас: да не

ви бъде вменено от Господа за грях, че така постъпихте с мене. Моля благоутробния Бог да ви бъде простено.

След това преподобният Дула живял още три дни и се преставил пред Господа, но никой не разбрал за неговата кончина. Братът, който трябвало да буди монасите за полунощна молитва, отишъл веднъж до килията на преподобния, почукал на вратата, но не получил отговор. Като почукал втори и трети път и отново не получил отговор, той отишъл и извикал друг брат. Те донесли свещ и отворили вратата, влезли в килията и намерили преподобния да стои на колене. Той сякаш правел поклони, но душата му вече се възнесла при Бога, понеже в молитва и на колене предал на Господа своя дух.

Като не се осмелили да го докоснат, братята го оставили така и отишли да известят игумена на лаврата, че брат Дула е починал. След края на утринното пение дошъл и самият игумен и като видял блажения мъртъв, заповядал да приготвят тялото му за погребение и да го пренесат в църквата.

Когато приготвили честното му тяло и го пренесли в църквата, ударили клепалото, та монасите да научат за кончината на брата. Всички се събрали и докосвали честното тяло на светеца като тяло на мъченик. През това време игуменът пратил в съседната лавра, за да дойдат аввата и братята на оня манастир, та със слава да погребат невинно пострадалия брат.

Монасите се трупали пред умрелия, пречели си и се бутали, затова игуменът скоро заповядал да внесат тялото на блажения в храма и да затворят вратите, очаквайки да дойде аввата на другия манастир и да се съберат монасите на двете лаври.

Около деветия час, когато игуменът на съседния манастир

дошъл и всички се събрали, заповядали да отворят вратите на храма и да поставят тялото сред събора, та всички да го виждат и да предадат тялото на честно погребение с подобаващи песнопения. Но когато приближили тялото, не го намерили - останали били само дрехите и сандалите му. Всички се преизпълнили с ужас. После игумените на двете лаври казали на братята:

- Виждате ли, братя, какво могат да направят дълготърпеливото страдание, кротостта, незлобието и смирението. Ето, сега нашият брат не само с душа, но и с тяло си отиде от нас, бидейки невидимо пренесен в друго място от ангелски ръце, защото се оказахме недостойни да докосваме светото му тяло. И с тая чест той се сподоби от Господа заради дълготърпеливото си страдание, което понасяше с кротост и незлобие, със смирено сърце. Ние пък го смятахме за грешник и недостоен да живее на земята, а той се оказа свят и достоен за небесен живот с ангелите. Сега ние сме посрамени, а той се прослави, ние сега сме унижени, а той се венчава с Христа Господа. И така, нека се постараем да се научим на търпение и смирение, на кротост и незлобие, като имаме пред себе си примера на тоя дълготърпелив страдалец.

Когато игумените на двете лаври произнасяли тия думи, всички монаси горко плакали, а после постановили ежегодно да почитат паметта на светия и преподобен страдалец Дула - за полза на душите си и за слава на нашия Христос Бог, прославян с Отца и Светия Дух сега и всякога и во веки веков. Амин.

Житие на блажения Иероним († 419-420 гг.)

Родно място на блажения Иероним било малкото градче Стридон, разположено на границата между Далмация и Панония. Датата на раждане на този велик отец на западната църква е неизвестна, както е неизвестно и светското му име: най-вероятно той се наричал Евсевий в чест на баща си. Родителите на блажения Иероним били освободени роби, но притежавали значително богатство. Те били християни и дали на най-големия си син строго християнско възпитание. “Откърмен съм - казвал по-късно блаженият Иероним - с църковно мляко от люлката си и бях толкова предан на Църквата, че никога не съм бил еретик.” Началното си образование Иероним получил вкъщи и учителят му, въпреки суровия си характер, съумял да внуши на талантливия ученик любов към науките. По-късно, за да завърши образованието си, родителите му го пратили в Рим. Според обичая по това време курсът на обучение включвал логика, граматика и риторика като главни предмети. Освен това Иероним се запознал и с ученията на някои философи, но особено много време отделял за изучаване на красноречието: посещавал съдилищата, за да слуша знаменити съдебни оратори. Тук, в Рим, в годините на своята младост Иероним положил началото на своята библиотека, която му била голямо утешение през целия по-нататъшен живот.

Пребиваването в столицата на света, сред съблазни и изкушения, оставило печална следа в душата на Иероним: той сам признавал, че, “странствайки по хлъзгавия път на своята младост”, водел в Рим нечестив живот - обстоятелство, което после му коствало много сълзи и горчиви угризения. Но тези отклонения от пътя на благочестието не могли да заглушат Божията искра, посята в душата му от ранно детство. Той не прекъсвал молитвеното общение с братята си по вяра, освен в неделните дни, когато заедно с Памахий и други приятели обикновено посещавал гробниците на мъчениците в

околностите на Рим. Когато при тия посещения Иероним слизал в тъмните катакомби, неволно му се струвало, че жив влиза в гроба.

Именно тук, в Рим, още преди да завърши образованието си, у Иероним съзряло решението да се промени и да започне нов живот - чист и добър. Вероятно той не закъснял да укрепи намерението си, като приел свето кръщение. Точното му време е неизвестно, но с голяма достоверност можем да предположим, че той се кръстил, когато бил на около двадесет години, и че тайнството над него извършил или папа Либерий, или някой от неговия клир. Когато напуснал Рим, блаженият Иероним заедно с Боноз, негов приятел в обучението и млечен брат, предприел голямо пътешествие по Галия. Самият той казва за това пътешествие следното: “На полуварварските брегове на Рейн за пръв път почувствах желание да служа на Бога”, тоест в него започнал да се пробужда стремежът към монашески живот с неговите обети за девство и бедност.

Блаженият Иероним се завърнал в Стридон от своето пътешествие по Галия около 372 г. Родителите му вече били починали и върху него легнала грижата за наследственото имение, за сестра му и невръстния му брат Павликиан, с двадесет години по-млад от него. Вероятно тези грижи попречили на Иероним да осъществи напълно намерението си да остави света и той отчасти удовлетворявал стремежа си към монашеството, пребивавайки от време на време в Аквилея, където се образувал неголям полумонашески кръг от близки помежду си хора. Но неочаквано, по някакви причини, за които Иероним почти не споменава, тази група се разпаднала. Тогава Иероним тръгнал на Изток, за да посети преди всичко Иерусалим, а също и отшелниците в Сирия и Египет. При това пътешествие го съпровождали приятелите му, бивши членове на аквилейския кръжок: Инокентий, Никей, Илиодор, Ива и Евагрий; Евагрий вървял с него само до родната си Антиохия.

Пътят им минавал през Тракия, Витиния, Понт, Галатия, Кападокия и Киликия. Трудностите на дългия път, съчетани с аскетическите подвизи, изтощили силите на благочестивите поклонници. Когато стигнали Антиохия, където намерили радушен прием при Евагрий, Иероним се разболял, а Инокентий и Ива починали. Тази скръб усилила болестта на Иероним, която траела доста дълго време, вероятно до пролетта на 374 г. Когато оздравял, той се заел с изучаване на Свещеното Писание, склонността към което се пробудила у него много по-рано. За целта той слушал беседите по тълкуване на Свещеното Писание на известния Аполинарий. Той не оставял и намерението си да се оттегли в пустинята, която особено го привличала след смъртта на близките му хора, още повече, че Илиодор и Никей не пожелали да продължат пътешествието. През 374 година Иероним решил да се засели в “сирийска Тиваида” - Халкидонската пустиня на изток от Сирия.

Тук той живял почти пет години, вероятно в някой от манастирите, като от време на време се оттеглял в пустинно уединение. Одобрявайки общежитието и препоръчвайки го на другите, блаженият Иероним, както показва неговият “Животът на Павел отшелника”, изпитвал в същото време и особено, граничещо с благоговение уважение към онези подвижници, които се заселвали поединично в отдалечени пустинни места и намирали приют в планински пещери; понякога те с години не виждали човешко лице и само дивите зверове нарушавали уединението им. В това съчинение блаженият Иероним споменава за двама отшелници, които самият той срещнал в Халкидонската пустиня: единият от тях 30 години се хранел само с ечемичен хляб и пиел мътна вода; за храна на другия служели 5 фурми, които ежедневно му хвърляли на дъното на един стар водоем, където живеел. Умъртвявайки плътта си с молитва, със суровите подвизи на

поста, с лишения и физически труд, в пустинното си уединение блаженият Иероним изцяло се посветил на изучаването на Свещеното Писание, като ползвал за това книгите от своята собствена библиотека и библиотеките на живеещите наблизо в Антиохия свои приятели, най-вече на Евагрий. По това време под ръководството на един покръстен иудей той започнал да изучава еврейски език, на който основно са написани книгите на Свещеното Писание от Стария Завет. Това служело на блажения Иероним като смиряващо средство: за тази цел напълно подхождало и унизителното изучаване на азбуката и немузикалността на думите на еврейския език - не особено приятно за Иероним, който формирал своя стил, изучавайки най-добрите образци на класическата литература. Вероятно към това време от живота му се отнася следният забележителен сън, описан от него:

“Аз, жалкият човек - казва той, - постех точно преди да започна да чета Цицерон. След многото продължаващи по цели нощи бдения, след сълзите, дошли от дълбините на сърцето ми от спомените за моите предишни грехове, обикновено захващах Плавт. Ако, като дойдех на себе си, започвах да чета пророците, грубият им език ме притесняваше и понеже не виждах светлината със слепите си очи, мислех, че виновни са не очите, а слънцето. Когато древната змия ме изкушаваше така, по средата на поста измъченото ми тяло бе обзето от треска, чиито семена се намираха в мене, и тя изпиваше нещастните ми членове, така че кожата едва се държеше по костите ми. Междувременно вече започнаха приготовления за погребението ми и жизненият жар на моята душа едва тлееше в охладнелите ми гърди, а тялото ми изстиваше. И ето, изведнъж бях грабнат в Духа пред съдилището на Божествения Съдия, където имаше такъв поток от светлина и такъв блясък от славата на ангелите, че паднал на земята, не можах да повдигна очи. На въпроса, кой съм,

отговорих, че съм християнин:

- Лъжеш - отговори Питащият, - ти си цицеронец, а не християнин, понеже съкровището ти е там, където е сърцето ти.

Мигновено онемях и под ударите (защото Той заповяда да ме бичуват) още повече се измъчвах от съвестта си, размишлявайки за известния стих: “В ада кой ще Те изповяда?” Но започнах да викам под ударите на бича и високо зовях:

- Помилвай ме, Господи, помилвай ме!

Накрая тия, които стояха около мен, се хвърлиха на колене пред Съдията и Го умоляваха да прости младостта ми и да ми даде възможност да се покая в заблуждението си, а впоследствие - да ме предаде на мъки, ако още веднъж захвана да чета езически книги. Аз пък, който в смъртната нужда бях готов да обещая и повече от това, взех да се кая и да призовавам името Му:

- О, Господи, ако някога започна да ги чета, нека бъда отхвърлен от Тебе!

След тая клетва бях пуснат и се върнах във висшата област на въздуха, и за учудване на всички отворих очите си, облети с такъв поток сълзи, че моят страх убеди и невярващите. И наистина, това не бе съновидение и обикновен сън, с който често биваме мамени. Това съдилище, пред което стоях, тоя страшен съд, от който се боях, са моят свидетел; дано никога вече да не бъда доведен на тоя съд. Признавам, че раменете ми бяха посинели от ударите и като се събудих, чувствах силни болки, и че оттогава чета божествените книги с по-голяма ревност, отколкото преди това - човешките.”

Блаженият Иероним поддържал от Халкидонската пустиня

общение с близките му лица чрез писма, които ползвал като средство за горещ призив към аскетични подвизи. В това отношение особена известност придобило писмото му към презвитера Илиодор. В пламенни слова той убеждавал приятеля си да се отрече от света: “Долу молбите, вън ласките! Ти ме пренебрегна, когато те молех; може би ще ме послушаш, когато те укоря. Изнежен воине! Какво правиш в твоя предателски дом? Ето, звук на тръба се чува от небето! Ето, от облаците слиза въоръженият Вожд да покори света! Ето, острият меч от Неговите уста разрушава всички препятствия! А ти излизаш ли от стаята на битка, от сянката - на слънце? Ето, противникът се старае да убие Христа в самата ти гръд... Дори малкият ти племенник да увисне на шията ти, дори с разпилени коси и раздрани одежди майка ти да ти покаже гърдите, които са те откърмили, дори баща ти да лежи на прага - престъпи тялото му със сухи очи и бягай под знамето на кръста! В подобно дело единствената истинска синовна обич се състои в това, да бъдеш жесток.”

В Антиохия в началото на шестдесетте години на IV век имало едновременно двама епископи - Мелетий и Павлин. Избраният през 358 г. със съгласието на православни и ариани, тъй като и едните, и другите го смятали за техен привърженик, Мелетий всъщност оправдал надеждите на православните, като заявил открито, че подкрепя онова учение за Сина Божий, което е изложено от отците на Първия вселенски събор. Но поради това, че Мелетий бил избран не без съдействието на арианите, православните ревнители, които с любов пазели паметта на несправедливо низвергнатия с интригите на арианите велик иерарх на антиохийската църква Евстатий, се отделили от Мелетий начело с презвитер Павлин, който през 362 година бил издигнат в епископски сан. Положението се усложнило, когато през 376 година в Антиохия бил ръкоположен и трети епископ, аполинаристът

Виталий. Раздорите между партиите се усилвали и от богословските спорове, съсредоточени върху въпроса за достойнството и равночестността на Лицата на Пресвета Троица. Докато Павлин за изразяване на учението за Пресвета Троица приемал формулата, постановена на Запад, че в Пресвета Троица има “една ипостас в три Лица”, Мелетий, следвайки словоупотребата на Изтока, признавал “еднаусия и три ипостаси. Всъщност привържениците на едната и другата формула разбирали едно и също, но изразявали тъждествената мисъл с различни думи. Тия разпри, предизвикани в Антиохия от мелетианския разкол и арианските вълнения, проникнали и в съседната Халкидонска пустиня, където се подвизавал блаженият Иероним. В писмото си до папа Дамас той се оплаква с такива думи от нарушеното пустинно уединение, предизвикано от посочените причини: “Неуморният враг ме последва и в пустинята, така че сега в уединения си живот понасям борба по-трудна, отколкото преди да се заселя в нея. От една страна, се вихри арианското безумие, поддържано от властващите в света. От друга страна, църквата в Антиохия, разделена на три партии, се стреми да склони и мене към себе си.” Колкото повече време минавало, толкова повече се засилвали раздорите в Антиохия, а наред с това се увеличавало и безпокойството, което те причинявали на блажения Иероним. В писмо до презвитера Марк две години по-късно блаженият отец между другото казва: “Защо ме наричат еретик, когато се съгласявам със Запада и Египет? Не ми оставят нито едно ъгълче в пустинята. Ежедневно ме питат за вярата ми, сякаш отново съм се родил без вяра. Аз изповядвам така, както те желаят - това не им харесва; подписвам се - те не ми вярват. Те имат само едно желание - да се освободят от мене. Готов съм да си тръгна.” И наистина, скоро блаженият Иероним оставил пустинята и отишъл в Антиохия, вероятно при приятеля си Евагрий. Там се присъединил към общината на Павлин, който го ръкоположил

за презвитер. В описвания период пребиваването в Антиохия не могло да бъде приятно за блажения отец, който търсел покой. Затова той останал за кратко тук. Привлечен от славата на Григорий Богослов като църковен учител, блаженият Иероним заминал за Константинопол, чийто епископ по това време бил свети Григорий. Впоследствие блаженият Иероним неведнъж си спомнял колко много дължи на свети Григорий, който ръководел заниманията му за изучаване на Писанието. Тук, в Константинопол, блаженият Иероним се срещнал с християнския богослов и философ Григорий Нисийски, който му чел току-що написаното си съчинение против еретика Евномий, съгрешил против православното учение за Света Троица.

В края на 381 г. блаженият Иероним напуснал гостоприемния Константинопол и се отправил в Рим, подтикван според собствените му думи “от църковната необходимост”. Може да се предположи, че той бил извикан в Рим от папа Дамас за събора относно злополучния мелетиански разкол, който не преставал в антиохийската църква и след смъртта на Мелетий. Вторият вселенски събор в Константинопол избрал Флавиан на мястото на Мелетий, а папата със западните епископи поддържал Павлин, който бил антиохийски епископ и в дните на Мелетий. Това разногласие между Източната и Западната Църква станало причина за свикания от Дамас събор. Блаженият Иероним пристигнал в Рим заедно с Павлин и Епифаний, които срещнал в Константинопол - те били отседнали там по пътя към Рим. В Рим Иероним веднага получил длъжността секретар на папата и събора. Отците на събора му възложили между другото да изложи изповеданието на вярата, насочено против еретическото заблуждение на Аполинарий. Изобщо блаженият Иероним се ползвал при папа Дамас с голямо влияние, особено в началото. Папата, занимаващ се с изследвания в

областта на изучаването на Свещеното Писание, ползвал указанията на Иероним, като същевременно го поощрявал към подобни занятия.

В първите години от пребиваването си в Рим блаженият се радвал на всеобщо уважение и широка известност заради аскетичния живот, учеността и красноречието си. Достатъчно е да се каже, че блаженият отец открито бил наричан приемник на папа Дамас на катедрата на римската църква. Но скоро той станал обект на ожесточена ненавист. Неговото настойчиво указание, че постигането на християнско съвършенство е невъзможно без пълно отричане от света и плътта, отблъсквало не само езичниците, но и много християни. От това обстоятелство се възползвали някои порочни членове на тогавашното общество, за да обвинят подвижника в лицемерие, като разпространяват за него всевъзможни клевети и обвинения. Мнозина били смутени и от голямото уважение, с което блаженият Иероним се отнасял към Ориген. Тези враждебни настроения, които вменявали на блажения Иероним като вина дори очевидните му заслуги, особено се засилили след писмото му до Юлия Евстохия за опазването на девството. Това писмо датира от 383 г. В него блаженият Иероним изобличава и осмива нравствената разпуснатост и религиозното лицемерие на съвременното му римско християнско общество и предимно на духовенството. То въоръжило против блажения Иероним буквално всички римски християни, още повече, че “всички езичници, отстъпници и онези, които с ненавист се отнасяли към християнското име, ревностно преписвали писмото, понеже то лишавало от славата им всички класи християни, всички степени, всички професии и цялата Църква, като ги излагало на най-срамен позор”.

По време на бурята от негодувание, предизвикана от споменатото писмо, блаженият Иероним намерил малко покой

в обществото на благочестивите си приятели, които били предразположени към него и го уважавали. Тоя малък кръжец се състоял от патриция Памахий и приятеля на блажения Иероним от ученическите години Оцеан, впоследствие - приятел и на блажения Августин, знатния нотарий Марцелин и презвитер Домнион. Тези свои приятели блаженият Иероним сравнявал с Даниил, Анания, Азария и Мисаил. Към това общество принадлежали и някои благородни, благочестиви и образовани жени - Мелания, Албина и дъщеря Марцела, Лея, Асела, а също и Павла с дъщерите си Блезила, Евстохия, Павлина и Руфина; към последното семейство блаженият Иероним бил особено предразположен. Благотворното му влияние върху свързаните с неговото приятелство благородни и знатни римлянки било особено важно поради крайния упадък на нравите по онова време: той давал пример за по-добър християнски живот, който свидетелствал сам за себе си. Ръководството на блажения Иероним на кръжеца от предани му лица се състояло в това, че той им четял и обяснявал Свещеното Писание, като се стараел да ги склони към решимост да водят аскетически начин на живот, опазвайки девството или вдовството си.

През 384 г. починал високопоставеният покровител на блажения Иероним папа Дамас. Неговото място заел Сириций - човек, недотам просветен и неодобрително отнасящ се към дейността на блажения Иероним. Езикът на клеветниците вече не бил възпиран от нищо, така че седем месеца след кончината на Дамас и тригодишно пребиваване в Рим блаженият отец бил принуден да го напусне. Той се оттеглил от града заедно с младия си брат Павлиан и презвитер Винцетий. Като се простил с приятелите си, които го изпратили до пристана, блаженият Иероним с тъга в душата се качил на кораба, за да напусне завинаги “вечния град”. Единствена утеха при тая скръбна раздяла му била мисълта,

че “ако му било съдено да понася позора на лъжливото обвинение, той познал, че чрез лошата мълва се достига Царството Небесно”... “и пред съдилището Христово ще се разкрие кой как е живял”.

блаженият Иероним оставил Рим с намерението да посети светата земя. По пътя натам той спрял на остров Кипър, където гостувал на Саламинския епископ свети Епифаний, и в Антиохия - в гостоприемния дом на епископ Павлин. Тук, в Антиохия, към блажения Иероним се присъединили Павла и Евстохия, скъсали всички връзки с родния си Рим заради благочестието. От Антиохия поклонниците Павла и Евстохия, съпроводени от млади девици, и Иероним, Винцетий и Павлиан с малка група монаси - тръгнали заедно. Те посетили кулата на свети пророк Илия в Сарепта и целунали земята на онова място в Тир, където прекланял колена свети апостол Павел; в Кесария разгледали дома на стотника Корнилий и малките стаи в дома на “благовестника” Филип, където някога, в дните на светите апостоли, живеели неговите четири дъщери девици. В Иерусалим поклонниците с благоговение целунали Христовия Кръст, гроба Му, стълба за бичуване; те посетили и всички места в Иерусалим, осветени от възпоменанието за Господа Иисуса Христа. Напускайки Иерусалим посетили гробницата на Рахил и се отправили към Витлеем. Тук, на рожденото място на Христа Спасителя, Павла в свещен възторг възкликнала:

- Достойна ли съм аз, жалката грешница, да целуна яслите, в които е плакал Господ като малко дете? Или да се моля в пещерата, където Дева Мария родила Младенеца Христа? Това е родината на моя Господ. Тук ще живея, понеже Спасителят я е избрал.

След Витлеем поклонниците посетили параклиса на “Ангела благовестник на пастирите” и се отправили към Мъртво море

през Газа и Хеброн. После, като посетили Иордан, през Ветил, Силом и Назарет стигнали Галилейско море и планината Тавор. От Палестина те се отправили към Египет и останали цял месец в Александрия. Тук блаженият Иероним слушал знаменития с познанията си по Свещеното Писание учител на александрийската огласителна школа - слепеца Дидим, приемника на катедрата на Ориген. Когато пътниците дошли в Нитрийската пустиня, ги посрещнал епископ Исидор с "множество монаси". След общението с нитрийските пустинници поклонниците се завърнали във Витлеем през есента на 386 г.

За устрояването на поклонниците, които решили да останат във Витлеем, Павла предприела построяването на женски и мъжки манастир. Блаженият Иероним станал игумен в мъжкия. Павла построила още два женски манастира; градежът продължил около три години и цялото това време Павла с девиците и блаженият Иероним с монасите прекарали в доста неудобни помещения. Освен манастирите Павла построила и странноприемница, където при посещенията във Витлеем намирали безплатен приют многобройните поклонници, стичащи се към светата земя дори от такива отдалечени места на християнския свят като Галия, Британия, Армения, Понт, Етиопия и Индия. Странноприемницата била отворена за всички поклонници с изключение на еретиците. "Ако Иосиф и Мария отново дойдеха във Витлеем - казва блаженият Иероним, - нямаше да останат без подслон." Широката и щедра благотворителност изчерпала накрая и богатите лични средства на Павла, така че за издръжка на манастира блаженият Иероним се принудил да изпрати в Далмация брат си Павлиан с поръчение да продаде личното му наследство. Самият Иероним живеел в пещера, която се намирала близо до пещерата на Христовото Рождество. За препитание му служели хляб и треви, годни за ядене, а за

питие - вода, но и тази оскъдна храна в постните дни блаженият отец вкусвал едва след залез слънце. Той ръководел монасите на своя манастир, а едновременно с това и благочестивите упражнения и занимания на Павла и Евстохия, като настойчивите им въпроси за едни или други неясни места на Свещеното Писание затруднявали и самия него. Част от времето си отделял и за преподаване в създаденото училище за момчета. Но главното му занимание, както и преди, било изучаването на Свещеното Писание и писането на писма. Сулпиций Север, който живял шест месеца с него в пещерата, свидетелства, че блаженият отец винаги бил зает с четене или писане почти без отдих, не само денем, но и нощем. В пещерата блаженият Иероним, без да жали средства, си събрал обширна библиотека, най-вече от трудовете на Ориген, Дидим, Ириней и Евсевий Кесарийски. Свързано с основното занимание на блажения Иероним по изучаването и тълкуването на Свещеното Писание е и изучаването му на еврейски език, което продължил и във Витлеем: той се занимавал ту с равина Варанина, ту с равина от Лида или Тивериада, като Тивериада вземал високо заплащане за уроците си. При изучаването на еврейски език блаженият Иероним се въодушевявал не само от стремежа да се запознае с оригиналния език на старозаветните свещени книги, но и от желанието да опровергае насмешките на иудеите над християните: иудеите твърдели, че текстовете на Писанието, на които се осланят християните, имали уж друго значение в оригинал.

Времето, през което блаженият Иероним пребивавал във Витлеем, било време на разцвет на книжовната му дейност. Това се отнася особено за първите десет години. После пристъпите на треска и страхът от обществени бедствия, обхванал целия Изток, тръпнещ в очакване на нашествие на хуните, нарушили мирния живот на блажения Иероним във

Витлеем. Но особено много огорчения му донесли споровете, които не могъл да избегне и тук, във витлеемското уединение, и които водел с голямо напрежение. Блаженият Иероним или изобличавал лицата, изказващи несъгласие с учението на Църквата възгледи, или защитавал своите възгледи от нападките на хора, които имали друго мнение по някой църковен въпрос. Така той излязъл с три изобличителни книги против свободомислещия монах Иовиниан. Той посочил следните заблуждения в неговото учение: 1) че девството, вдовството и бракът сами по себе си са еднакво безразлични и еднакво приятни Богу; 2) че истински възродилите се във водите на кръщението могат да бъдат безгрешни; 3) че постът и съединената с благодарност към Бога употреба на храната имат еднакво нравствено достойнство. През 399 година блаженият.

Иероним бил въвлечен в известния спор за Ориген, който продължил около пет години. По време на спора, причинил доста неприятности на блажения, той от почитател на знаменития александрийски учител се превърнал в пламенен изобличител на неговите заблуди. Този спор предизвикал окончателния разрив между някогашните приятели Иероним и Руфин. По-успешна била причинилата също немалко огорчения на блажения Иероним кореспонденция с блажения Августин: той убедил Августин да се откаже от погрешното си мнение, че е ненужно да се превежда Свещеното Писание от еврейски език поради съществуването на превода на 70-те. От друга страна, блаженият Августин убедил Иероним мълчаливо да се откаже от тълкуванията си на 11-15 ст. на 2 глава от Посланието до Галатяни, където блаженият Иероним представял действието на върховните апостоли в някаква неискреност, унижаваща тяхното високо достойнство и разколебаваща авторитета на Свещеното Писание.

Блаженият Иероним бил предимно книжовник и оставил

след себе си богато наследство от съчинения. По своя предмет и характер те могат да бъдат разделени на четири вида: 1) догматико-полемически; 2) нравствено-аскетически; 3) тълкувания на Свещеното Писание и 4) исторически трудове.

Към догматико-полемическите се отнасят : “Диалог против пелагианите” (написан в края на 415 г.), “Против Хелвидий за приснодевството на блажената Мария” (в Рим през 383 г.), “Против Иовиниан” (във Витлеем през 392 г.) и “Против Вигиланций”. Доста произведения от подобен род били предизвикани и от оригенистичните спорове: “Послание до Теофил Александрийски”, “Против епископ Иоан Иерусалимски” (398-399). “Две апологии против книгите на Руфин” (402 г.), “Трета книга или последен отговор на писанията на Руфин”(402 г.). Принудителното участие на блажения Иероним в разприте, предизвикани от разкола в антиохийската църква, било причина да се появи книгата “Диспут между един православен и един луциферианист” (през 379 г. в Антиохия). От преводните чисто догматически трудове забележителни са преводите на съчинението на Ориген “За началата” (399 г.) и съчинението на Дидим “За Светия Дух”.

Нравствено-аскетическата дейност на блажения Иероним намерила израз най-вече в писмата му; от тях са запазени 120, безусловно принадлежащи на него. Особено поучителни са следните: 14-о писмо до Илиодор с прослава на отшелническия живот; 22-ро до Евстохия за опазването на обета за девството; 52-ро до Непоциан за добродетелите на монасите във връзка с идеала за пастирско служение; 58-о до Павлин с наставления за монаха. Също тук могат да бъдат отнесени и съставените от блажения Иероним описания на живота на подвижниците Павел Тивейски (376 г.), монаха Малх и свети Иларион (и двете са писани около 379 г.); 103-то писмо до Евстохия съдържа биографията на Павла - витлеемската сподвижница на Иероним.

Но наистина безмерна заслуга пред християнския свят блаженият Иероним има с трудовете си в любимата му област - изучаването на Свещеното Писание. Те могат да бъдат разделени на: 1) исагогически; 2) филологически и 3) екзегетически. Към исагогическите се отнасят следните произведения на блажения Иероним: “За еврейските имена” - съставено под влиянието на Иосиф Флавий, Филон и Ориген, това съчинение съдържа обяснение в мистико-алегоричен дух на различните собствени имена, срещащи се в старозаветните и новозаветните книги на Свещеното Писание, като имената са разположени по азбучен ред. През 380 г. блаженият Иероним пише съчинение със заглавие: “Книга за разположението и имената на библейските места”, която е от голяма важност за изучаването на топографията и археологията на Палестина. “Еврейски въпроси на книга Битие” е друго произведение на блажения Иероним от този род и представлява критически забележки за най-трудните места от книга “Битие”, направени въз основа на сравнителното изучаване на “италийския”, еврейския и гръцкия текст на 70-те тълковници.

Филологически характер има изправеният “италийски” латински превод на Библията, широко разпространен в латинската църква, но съдържащ множество грешки. Блаженият Иероним пристъпил към работа над него през 383 г. по поръчение на папа Дамас. Преди всичко той се заел с изправянето на четирите Евангелия и останалите книги на Новия Завет, а от Стария Завет редактирал Псалтира. По разпореждане на папа Дамас Псалтирът бил въведен веднага в богослужебната практика и станал известен като “Римски Псалтир”. Новозаветните книги, изправени от блажения Иероним, и до днес влизат в състава на Библията, употребявана в цялата Западна католическа църква. Вече във Витлеем блаженият Иероним завършил изправянето на

“италийския текст” и на книгите на Стария Завет, като започнал отново от Псалтира, използвайки Оригеновите хексапли. Той открил ръкописа им в Кесария, където известно време живял Ориген (III век). Този Псалтир е известен под името “Галски Псалтир”, защото навлязъл в употреба най-напред в галската църква, а после - и в цялата Западна църква. По същия начин блаженият Иероним изправил и всички останали книги от Стария Завет, но тоя труд “поради лукавството на един човек”, както казва самият блажен отец, изчезнал безследно с изключение само на книгата на Иов.

Като познавач на еврейски, “халдейски”, латински и гръцки език и имайки под ръка такова важно пособие, каквото били хексаплите на Ориген, блаженият Иероним предприел самостоятелен латински превод на всички свещени книги на Стария Завет от оригиналния им език - той желаел да премахне недостатъците на италийския текст. Блаженият Иероним пристъпил към работа около 390 година, а я завършил през 405, когато превел целия Стар Завет с изключение на неканоничните книги - книга на Варух, 1 и 2 Макавейска и Премъдрост на Иисуса, син Сирахов. Почти всичките му книги са преведени от еврейския оригинал; само Товит и Иудит са преведени от “халдейски език” и някои части от Естир и Даниил - от гръцки. Преводът на блажения Иероним не е лишен от недостатъци, защото е правен много бързо: например книгата “Товит” е преведена за един ден, Соломоновите книги - за три дни. Но при всичките му недостатъци той и до ден-днешен няма равен по красота, изразителност и точност на изложението. И затова не е удивително, че при Григорий Велики преводът е навлязъл във всеобща употреба в латинската църква, а от XIII век е станал известен с името Вулгата, тоест разпространен сред целия народ.

Екзегетическите трудове на блажения Иероним се разделят

на преводни (преводи на проповедите на Ориген - 14 на пророк Иеремия, 14 на Иезекиил, 2 на Песен на Песните, 39 на евангелист Лука) и негови собствени. Към последните се отнасят: Тълкуване на Евангелие от Матея (398 г.), на посланията на апостол Павел до Галатяни, Ефесяни, до Тита и Филимона, а така също и тълкуване на Апокалипсиса. Множество отделни тълкувания са пръснати сред неговите писма. Тълкуванията на блажения Иероним в повечето случаи представляват филологически обяснения, които нерядко преминават в беседи от мистико-алегоричен характер. Те са ценни и в това отношение, че сред обясненията са се запазили откъси от изгубени днес произведения на Ориген, Аполинарий и Дидим.

Историческите трудове на блажения Иероним се изчерпват със следните преводи: “Хроники на Евсевий Кесарийски” на латински език с незначителна преработка и продължение до 378 г., и “Списък на бележитите мъже”. Поради ограничеността на историческия материал, запазен от древността, първият труд има важно значение. Вторият, съставен главно въз основа на съчиненията на Евсевий Кесарийски, прави последователен исторически обзор на цялата християнска литература, като завършва с 14-ата година от управлението на Теодосий Младши. Наред със сведенията за съчиненията са поместени и биографиите на самите писатели; основно внимание в тоя обзор блаженият Иероним отделя на екзегетическите трудове, сред които помества и свои собствени.

Блаженият Иероним станал съвременник на падането на Рим под ударите на готските пълчища на Аларих (през 410 г.). “Вечният град”, който в продължение на много векове бил живо олицетворение на държавна мощ, станал място на “ужас, смут, глад и бедствия, на пожари и кръвопролития”. Неговите “бляскави църкви се превърнали в прах и пепел”. В тия ужасни

дни в Рим загинали близки на сърцето му хора - Марцелин и Памахий. Когато вестта за падането на Рим стигнала до блажения Иероним, тя го поразила като гръм и го изпълнила с голяма скръб, което намерило отражение и в неговите писма. “Кой би повярвал - питал той, - че Рим, основан на триумфите над целия свят, може да бъде разрушен? Че той, майката на народите, ще стане тяхна гробница? Че всички страни на Изтока, Египет и Африка ще се изпълнят с тълпи от юноши и девойки на предишния господар на света? Че свещеният град Витлеем всеки ден ще вижда как знатни лица от двата пола, някога живели в излишество и разкош, ще идват към стените му като просяци?” Блаженият Иероним не бил в състояние да им помогне, но споделял постигналото ги нещастие и плачел заедно с тях. Но тия сълзи били облекчение в сравнение със сълзите му, когато за пръв път получил известие за падането на Рим и съпътстващите това световно събитие ужаси: “Моят глас - казва той в писмо до Принципия по повод смъртта на майка Марцела - е сподавен и ридания ми пречат да диктувам думите. Да се покори градът, който сам някога покори целия свят; нещо повече - той загина от глад, преди да загине от меч, и само неколцина били намерени, за да бъдат отведени в плен. Яростта на гладните преминала в гнусно човекоядство; хората откъсвали членовете един другиму, майката не щадяла рожбата си.” През 411 г. престарелият подвижник бил застигнат от друго изпитание: самият Витлеем треперел от ужас пред дивите нападения на арабите бедуини и само Божията милост спасила общината на блажения Иероним от разорение. Така сред бедствия, надживял всички свои приятели, в скръбна самота завършвал дните си блаженият Иероним. Самият му външен вид бил свидетелство за неговите подвизи, за преживените лишения и загуби: отдавна побелелите му коси падали на челото, набраздено с дълбоки бръчки; слабите хлътнали очи и бледото изпито лице носели следите на много сълзи. Единственият светъл лъч, озаряващ

мрачната старост на блажения Иероним, било заселването във Витлеем на внучка на Павла - младата Павла, и на Албина, християнската жена на един езически жрец, с дъщеря Мелания. Вероятно те са затворили очите на умиращия старец. Точната година на смъртта на блажения Иероним не е известна. Запазено е свидетелството на Проспер Аквитански, че блаженият Иероним починал на 30 септември 420 г. Вероятно той преминал във вечността след продължително и тежко боледуване. Той бил погребан близо до Павла и Евстохия, в пещерата, съседна на мястото на Рождество Христово. През 642 година мощите на блажения Иероним били пренесени от Витлеем в Рим и положени в църквата на Божията майка в Маджоре; къде са те сега, не е известно. Запазена е само честната му ръка, която се намира в Рим, в църквата, носеща неговото име, близо до площад Фарнезе.

Тропарь блаженному Иерониму Стридонскому

глас 3

Вели́ка име́ет тя предста́теля, Богому́дре,/ правосла́вных собра́ние,/ я́коже у́бо преподо́бных еси́ собесе́дник/ и Боже́ственныя прему́дрости соприча́стник,/ та́ко, пречу́дне Иерони́ме,/ Христу́ Бо́гу моли́ся// дарова́ти нам ве́лию ми́лость.

(Перевод: Великим почитает тебя защитником, Богомудрый, православных собрание, так как ты единомышленник преподобных и Божественной премудрости причастник, потому, удивительный Иероним, Христу Богу молись о даровании нам великой милости.)

Кондак блаженному Иерониму Стридонскому

глас 8

В преподо́бных преподо́бнейшаго и в блаже́нных блаже́ннейшаго учи́теля,/ пе́сньми восхва́лим Иерони́ма

достохва́льнаго,/ ве́рных наста́вника и засту́пника, любо́вию тому́ зову́ще:// ра́дуйся, о́тче Богому́дре.

(Перевод: Преподобнейшего среди преподобных и блаженнейшего среди блаженных учителя, песнопениями восславим Иеронима достойного похвал, верующих учителя и защитника, с любовью к нему взывая: «Радуйся, отче Богомудрый».)

Молитва блаженному Иерониму Стридонскому

О, свяще́нная главо́, преподо́бне о́тче, преблаже́нне а́вво Иерони́ме! Не забу́ди убо́гих твои́х до конца́, но помина́й нас всегда́ во святы́х и благоприя́тных моли́твах к Бо́гу: помяни́ ста́до твое́, е́же сам упа́сл еси́, и не забу́ди посеща́ти чад твои́х моли́ за ны, о́тче свяще́нный, за де́ти твоя́ духо́вныя, я́ко име́яй дерзнове́ние к Небе́сному Царю́: не премолчи́ за ны ко Го́споду, и не пре́зри нас, ве́рою и любо́вию чту́щих тя: помина́й нас недосто́йных у Престо́ла Вседержи́телева, и не преста́й моля́ся о нас ко Христу́ Бо́гу, и́бо дана́ тебе́ бысть благода́ть за ны моли́тися. Не мним бо тя су́ща ме́ртва: а́ще бо те́лом и преста́вился еси́ от нас, но и по сме́рти жив сый пребыва́еши, не отступа́й от нас ду́хом, сохраня́я нас от стрел вра́жиих и вся́кия пре́лести бесо́вския и ко́зней диа́вольских, па́стырю наш до́брый. А́ще бо и моще́й твои́х ра́ка пред очи́ма на́шима ви́дима есть всегда́, но свята́я твоя́ душа́ со а́нгельскими во́инствы, со безпло́тными ли́ки, с Небе́сными си́лами, у Престо́ла Вседержи́телева предстоя́щи, досто́йно весели́тся, ве́дуще у́бо тя вои́стину и по сме́рти жи́ва су́ща, тебе́ припа́даем и тебе́ мо́лимся: моли́ся о нас Всеси́льному Бо́гу, о по́льзе душ на́ших, и испроси́ нам вре́мя на покая́ние, да невозбра́нно пре́йдем от земли́ на Не́бо, от мыта́рств же го́рьких, бесо́в возду́шных князе́й и от ве́чныя му́ки да изба́вимся, и Небе́снаго Ца́рствия насле́дницы да бу́дем со все́ми пра́ведными, от ве́ка угоди́вшими Го́споду на́шему

Иису́су Христу́: Ему́ же подоба́ет вся́кая сла́ва, честь и поклоне́ние, со Безнача́льным Его́ Отце́м, и с Пресвяты́м и Благи́м и Животворя́щим Его́ Ду́хом, ны́не и при́сно, и во ве́ки веко́в. Ами́нь.

buditeli.info © 2017